

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΜΕΤΑΕΥ ΤΗΣ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΙ

ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΕΝΕΗΕΩΣ

Επόμενη έκδοση
Ε Ρ Β Α Η

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

1897

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΙ

ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΕΝΕΞΕΕΩΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

1897

Η ΑΛΗΘΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΜΕΤΑΕΥ ΤΗΣ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΙ

ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ ΤΟΥ ΛΙΜΕΝΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΕΝΕΞΕΩΣ

Πολλάκις αἱ Ἐφημερίδες Πατρῶν καὶ Ἀθηνῶν περιέσχον ἄρθρα περὶ τῆς διενέξεως ταύτης. Εἰς τὰς ἀνακοινώσεις ταύτας, δυσμενεῖς πρὸς τὴν Ἐταιρίαν Μανιάκ καὶ Σια, ἀναλαβοῦσαν τὴν ὁνθεῖσαν ἐργολαβίαν, οὐδεμίᾳ παρ' αὐτῆς ἐδόθη ἀπάντησις, τὸ μὲν διότι τοιαύτη, προκειμένου περὶ ὑποθέσεως ἐκκρεμοῦς ἐνώπιον τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν μὴ ἀναγομένης δὲ εἰς τὴν πολιτικήν, ἔθεωρεῖτο ἄτοπος, τὸ δέ, διότι ἡ ἐργολαβία τοῦ μιμένος ἔχουσα ὑπὲρ αὐτῆς δίκαιον ἀνεγνωρισμένον ἐν πολλοῖς δι' ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου ἥλπιζεν, ὅτι ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἥθελε τούλαχιστον συμμορφωθῆ πρὸς αὐτάς.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἐλπὶς αὗτη ἐματαιώθη, διότι ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπή, οὕτε τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργείου ἐσεβάσθη, οὕτε τὰς ἰδίας αὐτῆς ἀποφάσεις καὶ οὕτω ἔθεωρήθη τώρα ἀναγκαῖον νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὸν λαὸν τῶν Πατρῶν ἐν γένει ἡ ἀλήθεια περὶ τῶν κυρίων στοιχείων τῆς ἐν λόγῳ ὑποθέσεως, δημοσίευσαι, ποῦ κεῖται τὸ Δίκαιον καὶ αὐτὸ τὸ συμφέρον τῆς πόλεως Πατρῶν.

‘Άλλὰ πρωτίστως δέον νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι πράγματι πρὸ πολλοῦ ἥδη δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο μερῶν, ἵτοι τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐταιρίας Μανιάκ καὶ Σιας. Τοιαύτη διαφορὰ ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἐπὶ πολλῶν ζητημάτων, ἀλλὰ ταῦτα ἐλύθησαν ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργείου, ὅπερ ἀρμόδιον ὅπως λύσῃ αὐτὰ δριστικῶς καὶ ὑποχρεωτικῶς διὰ τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπήν, ἀπεφάνθη περὶ αὐτῶν διὰ τῶν ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1892 καὶ 22 Ιανουαρίου 1894 ἀποφάσεών του, δι’ ὧν ἀπερρίφθησαν ἀξιώσεις τινὲς τῆς Ἐταιρίας Μανιάκ, ἔγενοντο δὲ δεκταὶ ἄλλαι.

Ἡ ἐργολαβία τοῦ Λιμένος ἔχει πλήρη πεποίθησιν περὶ τοῦ βασίμου τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἀπορριφθεισῶν αἰτήσεών της, ἐπιθυμοῦσα ὅμως λύσιν ταχεῖαν καὶ δριστικὴν ἔστερξε νὰ δεχθῇ τὰς ὁπθείσας ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργείου, ὅπερ ἐκπροσωπεῖ πράγματι καὶ ὑποχρεοῦ τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπήν. “Οθεν ἡ Ἐταιρία Μανιάκ πέποιθεν, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸν ὑποχρεωτικὸν χαρακτῆρα τῶν Εἰρημένων ἀποφάσεων¹ καὶ ὅτι ἀδίκως καὶ ἐπιβλαβῶς διὰ τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν οἱ ὑπερασπισταὶ αὐτῆς, φρονοῦσιν, ὅτι ὑφίσταται ἀκόμη διαφορὰ μεταξὺ τῶν μερῶν καὶ ὅτι πρέπει αὕτη νὰ ὑποβληθῇ εἰς διαιτητάς, συμφώνως πρὸς ἐν ἀρθρον τῆς μεταξὺ αὐτῶν συμβάσεως. Ἐὰν τῷ ὅντι ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ διαιτησία, αὕτη ἐπρεπε νὰ γείνῃ οὐχὶ πλέον μεταξὺ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐργολαβίας τοῦ Λιμένος, ἀλλὰ μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, δηλ. μεταξὺ τῆς ἀνωτάτης διοικητικῆς ἀρχῆς, ἵτις ἐλυσε τὴν διαφορὰν καὶ μεταξὺ τῆς ὑποδεεστέρας αὐτῆς Ἐπιτροπῆς, ὅπερ θὰ ἦτο παράλογον.

Ἡ δριστικὴ συμφωνία, ἡ προκύπτουσα ἐκ τῶν Ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ἃς ἐδέχθη ἡ Ἐταιρία Μανιάκ, οὐχὶ

¹ "Ιδε περὶ τούτου τὸ παράρτημα 4ον.

θεωροῦσα ἔαυτὴν ἰκανοποιημένην, ἀλλὰ, ώς καὶ ἀνωτέρω λέγομεν, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ τῆς συμβιβαστικῆς περαιώσεως τῆς ὑποθέσεως ταύτης, κινδυνευούσης ἀλλως νὰ διαιωνισθῇ, πρέπει ἐπομένως νὰ ἐκτελεσθῇ ὑποχρεωτικῶς, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ ἐργολαβία νομίσωσι πρέπον νὰ συνάινέσωσιν ἐκουσίως καὶ ἀμοιβαίως εἰς ἀλληλον συμβιβαστικὴν λύσιν, διάφορον τῆς προκυπτούσης ἐκ τῶν ὑποχρεωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου.

Ἡ ἐργολαβία τοῦ λιμένος Πατρῶν, ἥδυνατο νὰ περιορίσῃ εἰς τὰ ἀνωτέρω τὴν ἀπάντησίν της εἰς ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε δημοσιευθέντα. Ἀλλ’ ἐπιθυμοῦσα νὰ διαφωτίσῃ τὴν κοινὴν γνώμην καὶ κατ’ οὐσίαν περὶ τοῦ δικαίου της, ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἔξης λεπτομερῆ ἔκθεσιν, δῆπος τὸ κοινὸν βεβαιωθῆ ὅτι καὶ ἐὰν τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἀποφασισθέντα ἥδυναντο νομίμως νὰ ἔξετασθῶσιν ἐκ νέου, πάντως ἦτο ἀδύνατον, νὰ δοθῇ λύσις μᾶλλον εὔνοϊκὴ διὰ τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς ἥδη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου δοθείσης τοιαύτης.

A'

·Ως πρὸς τὴν ἀνασκαφὴν συμπαγοῦς πηλώδους γῆς.

Τὸ ἄρθρον 43 τῆς συμβάσεως τοῦ 1879 ὑπεχρέου τὴν λιμενικὴν ἐπιτροπὴν νὰ πληρώσῃ 100,000 δραχ. εἰς τὴν ἐργολαβίαν ἐὰν ἡ ἀνασκαφὴ τῆς λεκάνης ἀπήτει τὴν ἔξαγωγὴν μετρων κυβικῶν 1,500 τούλαχιστον βράχου ἢ τόφου ἢ συμπαγοῦς πηλώδους γῆς. Τῆς συμβάσεως τοῦ 1888 κατ’ οὐδὲν μεταβαλούσης τὴν δύτραν ταύτην, καὶ τῆς πηλώδους γῆς εὑρεθείσης ἐν ποσότητι πολὺ ἀνωτέρᾳ τῶν 1,500 μετρων, διὰ μηχανικὸς τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς ἐνέγραψε τὰς 100,000 εἰς τὴν 34ην πιστοποίησιν (ἦτοι κατάστασιν τῶν ἐργασιῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ κατ’ ἀρχὰς ἥμφισθήτησε τὴν

έγγραφήν ταύτην, καὶ ἐζήτησε παρὰ τοῦ μηχανικοῦ της τὴν ἀπάλειψιν τῆς πιστοποίησεως, ἵτις τὴν περιεῖχεν. 'Ο μηχανικός, καίτοι ὑποστηρίζων τὴν πρώτην αὐτοῦ πιστοποίησιν, ως τὴν μόνην ἀκριβὴν, τέλος συνήνεσε νὰ συντάξῃ, κατ' ἐντολήν, δευτέραν μὴ περιέχουσαν τὰς 100,000 δραχ. 'Η ἔργολαβία ἔκαμεν ἔφεσιν ἐνώπιον τοῦ Υπουργοῦ, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ὁποίου ὁ ἀρχιμηχανικὸς τῆς Ἀχαιούλιδος ἐπιβεβαιοῖ τὴν ὑπαρξίν τῆς πηλώδους γῆς ἐν ἐκθέσει, συμπεραινούσῃ εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν 100,000 δρ. Τότε ἐξεδόθη Υπουργικὴ ἀπόφασις τῆς 24 Νοεμβρίου 1892, γενομένην δυνάμει τοῦ νόμου ΡΚΘ', διατάσσουσα τὴν ἐπιτροπὴν νὰ πληρώσῃ τὰς 100,000 δρ. ὅφειλομένας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 43 τῆς συμβάσεως τοῦ 1879. 'Η Ἐπιτροπὴ τότε συνήνεσε. Αἱ 100,000 δραχ. τῇ διαταγῇ της μετεφέρθησαν ἐκ νέου εἰς τὴν 34 πιστοποίησιν, ἵνα τὸ Υπουργεῖον ἐνέκρινεν. 'Επὶ πλέον, αἱ 100,000 δρ., αἱ σῆμερον ἀμφισβητούμεναι, συμπεριελήφθησαν εἰς τὰς δραχ. 1,349,189, ἢτοι εἰς τὰς τέσσαρας τελευταίας πιστοποίησεις ἡ δὲ ἐπιτροπὴ παρέδωκε τῇ ἔργολαβίᾳ ἵσον ποσὸν ἐνταλμάτων ἢτοι ἐπιταγῶν ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης.

'Ερωτᾶται, πῶς, κατόπιν ὅλων τούτων τῶν ἀναγνωρίσεων, κατόπιν ὅλων τούτων τῶν ἀποφάσεων, ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1895 δύναται νὰ σκεφθῇ σοβαρῶς, ἵνα ἐπινέλθῃ εἰς ζήτημα λυθὲν ἢδη πρὸ πενταετίας.

'Η ἐπιτροπὴ αὗτη, προσθαίνει μέχρι τοῦ σημείου, τοῦ νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ὑπαρξίν τῆς συμπαγοῦς πηλώδους γῆς. 'Η ἀμφισβήτησις ὅμως αὕτη, ἀντίκειται πρὸς τὴν βεβαίωσιν ἀναμφισβήτητου γεγονότος, τῆς πηλώδους γῆς, γενομένην ὑπὸ πάντων τῶν μηχανικῶν, οὓς συνεβούλευθεν τὸ Υπουργεῖον, περιλαμβανομένων καὶ τῶν τριῶν, οἵτινες ὑπέγραψαν τὴν ἐκθεσιν τῆς 31 Μαΐου 1895.

'Η ἐπιτροπὴ ὑποστηρίζει ἐκτὸς τούτου, καὶ ὅτι τὸ ἄρθρον 43 τῆς συμβάσεως τοῦ 1879 κατηργήθη διὰ τῆς συμπληρωτικῆς συμβάσεως τῆς 23 Ἰουλίου 1888. Τὸ ἄρθρον 3 τῆς τελευταίας ταύτης συμβάσεως ἀναγράφει. « 'Η σύμ-

βασις της 22 Αύγουστου 1879 διατηρεῖται ἐν πλήρει ἰσχύι ἔφ' ὅσον φητῶς δὲν καταργοῦνται ἢ τροποποιοῦνται οἱ δροι αὐτῆς διὰ τῶν της παρούσης». Τὸ δὲ ἄρθρον 43 δὲν συμπεριλαμβάνεται εἰς τὰ καταργηθέντα ἢ τροποποιθέντα διὰ τῆς νέας συμβάσεως. "Αρα τὸ ἄρθρον τοῦτο μένει ἐν πλήρει ἰσχύι, ὡς ἀνεγνώρισαν καὶ αὐτὴν ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1892, καὶ ὁ κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο Ὑπουργός, καὶ ἡ Τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ της 31 Μαΐου τοῦ 1895.

Ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἰσχυρίζεται, ὅτι εὐρίσκει τὴν κατάργησιν τοῦ ἄρθρου 43, ποτὲ μὲν ἐν τῷ ἀρθρῷ 4, ποτὲ δὲ ἐν τοῖς ἄρθροις 7 καὶ 8 της συμβάσεως τοῦ 1888.

Τὸ ἄρθρον 4 φέρει, ὅτι ὁ κ. Μανιάκ θέλει ἐκτελέσει τὰ ἔργα κατ' ἀποκοπὴν «οἷα δήποτε καὶ ἀν εἶναι ἡ ποσότης τῶν χρονιμοποιηθομένων ὑλικῶν, εἴτε ταῦτα εἶναι ἀνώτερα ἢ κατώτερα ἐκείνων τὰ ὅποια οἱ κατὰ καιροὺς μηχανικοὶ προέπελόγισαν καὶ οἷα δήποτε καὶ ἀν ἦναι τὰ βάθη αἱ ἔξοδισθήσεις καὶ - αἱ κατακαθίσεις αἵτινες προηλθον ἢ θέλουσιν προέλθει εἴτε ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους εἴτε ἐκ τῶν τρικυμιῶν, εἴτε ἐξ οἷας δήποτε ἄλλης αἵτιας δυναμένης νὰ προβλεφθῇ ἢ ἀπροβλέπτου μὴ ἔξαιρουμένων καὶ τῶν θεομηνιῶν ὡς καὶ πάσης βλάβης μεταβολῆς, ἢ καταστροφῆς, ἥτις ἥθελεν ἐπέλθει ἐξ οἷας δήποτε αἵτιας ἔστω καὶ ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως.

Ἡ ἐπιτροπὴ ὑποσημειώνει τὰς λέξεις «ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους» ἐπιζητοῦσα οὔτω νὰ καταστήσῃ πιστευτόν, ὅτι ἀναφέρονται εἰς τὴν ποιότητα τῶν προϊόντων της ἀνασκαφῆς. 'Άλλ' ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους, θεωρουμένη ὡς αἵτια τῆς ἔξοδισθήσεως ἢ κατακαθίσεως δυναμένη νὰ ἀλλοιώσῃ τὴν ποσότητα τῶν καταβυθιζομένων ὑλικῶν, ἀναφέρεται μόνον, ὡς καὶ τὸ περὶ τρικυμιῶν, εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ κυματοθραύστου καὶ οὐχὶ εἰς τὰς ἀνασκαφάς, αἵτινες δὲν ὑπόκεινται εἰς οὐδὲν τῶν φαινομένων τῆς ἔξοδισθήσεως, κατακαθίσεως ἢ καταστροφῆς ἐκ τρικυμιῶν προερχομένων.

'Ἐν ἀνάγκῃ θὰ ἥρκει, ὅπως τελείως πεισθῇ τις, νὰ ἀνατρέξῃ εἰς τὸ ἄρθρον 23 της συμβάσεως τοῦ 1879. Τὸ ἄρ-

θρον τοῦτο, φέρει τῷ ὅντι, ὡς καὶ τὸ νέον ἄρθρον 4, ὅτι αἱ ἐργασίαι θὰ ἔκτελεσθῶσι κατ' ἀποκοπὴν «οἵα δῆποτε καὶ » ἀν ἦν ἢ ποσότης τῶν χρησιμοποιηθέντων ὑλικῶν ἢ τῶν » ἔκτελεσθέντων ἔργων εἴτε ἢ ποσότης εἶναι ἀνωτέρα ἢ » κατωτέρα ἔκείνης, ἢν προύπελόγισεν δ. κ. Πασκὰλ ἐν τῷ » σχεδίῳ του καὶ οἵα δῆποτε καὶ ἀν ὕσιν αἱ κατακαθίσεις » αἱ προελθοῦσαι ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους ἢ ἐκ τρικυ- » μῶν ἢ κάθε ἄλλης αἰτίας, προβλεπομένης ἢ μή, μὴ » ἔξαιρουμένων οὐδὲ τῶν θεομηνιῶν».

Ἐπομένως αἱ ὁηθεῖσαι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 4, ἐπανα-
λαμβάνουσι ἀπλῶς τὰς διατάξεις τοῦ 23 ἄρθρου τῆς πα-
λαιᾶς συμβάσεως. "Ἄρα ἡ ὁντρα τοῦ ἄρθρου 43 τῆς παλαιᾶς
συμβάσεως δὲν κατηργήθη διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου
4 τῆς νέας, καθὼς δὲν εἶχον καταργηθῆν ποτὲ τῶν δια-
τάξεων τοῦ ἄρθρου 23 τῆς παλαιᾶς.

Ωσαύτως, τὸ ἄρθρον 7 τῆς συμβάσεως τοῦ 1888, καθο-
ρίζει τὸ ποσὸν τῆς νέας ἀποκοπῆς, περιλαμβάνον τὰς ἐπι-
προσθέτους ἐργασίας, καθ' ὃν τρόπον καὶ τὸ ἄρθρον 23 τοῦ
1879 καθώριζε τὸ ἀρχικὸν ποσὸν τῆς ἀποκοπῆς. Δὲν δύ-
ναταί τις λοιπὸν νὰ ἐννοήσῃ πῶς τὸ ἄρθρον 43 τῆς πα-
λαιᾶς συμβάσεως, ὅπερ συνυπῆρχε μετὰ τοῦ ἄρθρου 23
αὐτῆς κατηργήθη διὰ τοῦ νέου 7ου ἄρθρου.

Τὸ ἄρθρον 8 τῆς συμβάσεως τοῦ 1888, φέρει, ὅτι διὰ τοῦ
ποσοῦ, ὅπερ συνεφωνήθη κατ' ἀποκοπὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 7ῳ
αὐτῆς ἢ ἐργολαβία θεωρεῖ ίκανοποιηθείσας τὰς μέχρι τῆς
ἡμέρας ἔκείνης ἐγερθείσας παντὸς εἶδους ἀξιώσεις της καὶ
ὅτι δὲν ἔχει τοῦ λοιποῦ οὐδεμίαν ἀξιώσιν, δι' οὐδένα λό-
γον γνωστὸν ἢ ἀγνωστον καὶ ὅτι διόσχεται ὅτι καὶ εἰς τὸ
μέλλον δὲν θέλει ἐγείρη ὥστε δῆποτε ἀξιώσιν ἐκ παρομοίων
ἢ ἄλλων οἰωνδήποτε αἰτιῶν.

'Αλλ' ἢ ἐργολαβία δὲν παρητήθη διὰ τῶν ἀνωτέρω τῶν
ὑπὸ τῶν διατάξεων τῆς πρώτης συμβάσεως ἐπικυρωμένων
δὲ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς νέας, παραχθέντων ὑπὲρ αὐτῆς
δικαιωμάτων· τὸ δὲ ἄρθρον 43 περιλαμβάνει μίαν τῶν
ρητρῶν, τούτων, ὡς ὁητῶς ἰσχύουσαν.

"Αλλως, άμφοτερα τὰ μέρη εἶχον κατὰ τὸ 1888 τοὺς αὐτοὺς οἴους καὶ κατὰ τὸ 1879 λόγους ἵνα διατηρήσωσιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 43. Ἡ ἔξοδος στην περιοχή τοῦ Καρπάθου δὲν ἐπέτρεπον συμπέρασμά τι, ώς πρὸς τὴν παρουσίαν ἢ μὴ πιλάδους γῆς εἰς τὸ παρὰ τὴν παραλίαν μέρος, ἐνῷ ὁ κυματοθραύστης κεῖται 400 μέτρα ἐπέκεινα, ἢ δὲ ἀνασκαφὴ τοῦ πρὸς τὴν παραλίαν μέρους ἐκείνου ἥρξατο μόνον ἐν ἑτοις ἀπὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς συμβάσεως τοῦ 1888.

Εἶναι λοιπὸν φανερόν, ὅτι οὐδεὶς λόγος προερχόμενος ἐκ τῶν γεγονότων ἢ ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τῆς εὐθύτητος ἐπιτρέπει νὰ λύσῃ τις σήμερον τὸ ζήτημα τῆς πιλάδους γῆς κατ' ἄλλον τρόπον, ἢ ὅπως ἐλύθη διὰ τῶν ἀποφάσεων, ἐγκρίσεων καὶ ἐνταλμάτων τοῦ 1892.

B'

'Ως πρὸς τοὺς τόκους καὶ τὰς ἀποζημιώσεις ἐπὶ τῶν πιστοποιήσεων ὑπ' ἀριθ. 23, 28, 29 καὶ 30.

Κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 13 τῆς συμβάσεως, ἐὰν ἡ μηνιαία πιστοποίησις δὲν ἐπληρώνετο τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 20 τοῦ ἐπομένου μηνός, ὁ ἐργολάβος ἐδικαιοῦτο εἰς τὴν ἀπόληψιν συμβατικῶν τόκων, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ εἰς ἀποζημίωσιν 200 δραχ. δι' ἐκάστην ἡμέραν καθυστερήσεως.

Οἱ ἐργολάβοις ἤτήσατο τὴν ἐφαρμογὴν τῆς διατάξεως ταύτης εἰς τὰς καταστάσεις, 23, 28, 29 καὶ 30, ὡν ἢ πληρωμὴ εἶχε βραδύνει. Ἡ Ἐπιτροπὴ κατ' ἀρχὰς ἀντέστη, προφασιζομένη, ὅτι ἡ ἐκ 200 δραχ. ἀποζημίωσις δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὰ ἥθικὰ πρόσωπα!

Τὸ Ὑπουργεῖον, ἐπιληφθὲν τοῦ ζητήματος τούτου, ἐξέδωκε τῇ 24 Νοεμβρίου 1892 τὴν ἔξῆς ἀπόφασιν.

«"Οσον ἀφορᾷ τὴν πληρωμὴν τόκου καὶ ἀποζημιώσεως » λόγῳ βραδύτητος περὶ τὴν ἐξόφλησιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 23,

» 28, 29 καὶ 30, μηνιαίων πιστοποιήσεων, ὅτι αὗτη ὁρί-
 » ζεται σαφέστατα καὶ κατηγορηματικώτατα ὑπὸ τῶν ἄρ-
 » θρων 27 τῆς ἀρχικῆς καὶ 13 τῆς νέας συμβάσεως, αὕτινες
 » συναφθεῖσαι ἐλευθέρως μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ
 » ἔργολάδου, ἀποτελοῦσι τὸν μόνον ἀληθῆ νόμον, τὸν
 » διέποντα αὐτοὺς καὶ ἀν ἡθικὸν πρόσωπον ὃ ἔτερος ἔξ
 » αὐτῶν τυγχάνει. Ἐπομένως οἱ ἴσχυρισμοὶ τῆς Ἐπι-
 » τροπῆς δι' ὧν ζητεῖ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τῶν
 » ἄνω ἀρθρων ἐπιβαλλομένης αὐτῇ ὑποχρεώσεως εἰσὶν
 » δλῶς ἀβάσιμοι καὶ ἀπορριπτέοι, νόμιμος δὲ καὶ δικαία
 » ἡ περὶ πληρωμῆς δραχμῶν 48,803.41 ἀξίωσις τοῦ ἔργο-
 » λάδου. Διὰ ταῦτα ἐγκρίνομεν ἵνα ἐκ τοῦ λιμενικοῦ Τα-
 » μείου πληρωθῶσιν εἰς τὸν ὁπθέντα ἔργολάδον Μανιάκ,
 » δραχ. 48,808 διὰ τόκους καὶ ἀποζημιώσεις λόγω βρα-
 » δύτητος».

Μετὰ ταῦτα ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ περιέλαβε τὸ ἀμφι-
 σβητούμενον ποσὸν ὅχι μόνον εἰς τὴν πιστοποίησιν, ἀλλὰ
 καὶ εἰς τὰ πρὸς τὴν ἔργολαβίαν ἐγχειριζόμενα ἐντάλματα
 ἐπὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης.

Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπανέλθῃ τις ἐπὶ ζητή-
 ματος λυθέντος ἥδη καὶ πῶς ἡ Τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ, ἡ
 γνωματεύσασα κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1895, ἥδυνθη νὰ
 προτείνῃ μείωσιν τοῦ πρότερον ἀποφασισθέντος ποσοῦ;

Ἡ ἔξηγησις εἶναι ἀπλουστάτη. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν ὑπο-
 μνήματι της τῆς 16 Ιανουαρίου 1895, ἐτόλμησε νὰ ἴσχυ-
 ρισθῇ, ὅτι μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ εὑρίσκηται ἐν ὑπερημερίᾳ
 ὡς πρὸς τὴν πληρωμήν, τούταντίον ἐπλήρωσεν εἰς τὸν
 ἔργολάδον ἐπὶ πλέον Δρ. 687,179, ἀποτελούσας προκατα-
 βολῆν, δι' ἣν ἔδει νὰ πληρωθῇ τόκος 90,000 δραχ. Πρὸς
 ὑποστήριξιν τοῦ ἴσχυρισμοῦ τούτου, ἡ Ἐπιτροπὴ συνέ-
 ταξε πίνακα πάνυ λεπτομερῆ, φέροντα, ὡς πληρωθέντα
 ἐν διαφόροις ἐποχαῖς ποσά, ἄτινα δὲν ἐπληρώθησαν, ἀλλὰ
 μόνον ἦσαν ἐγγεγραμμένα εἰς τὰς καταστάσεις κατὰ τὰς
 ἐν τῷ πίνακι χρονολογίας. Ἀρκεῖ νὰ καταφύγῃ τις εἰς τὰ
 πρωτότυπα λογιστικὰ ἐγγραφα διὰ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι πρό-

κειται περὶ χονδροειδοῦς συγχύσεως καὶ ὅτι ἀποκαθιστῶντες τὰς ἀληθεῖς χρονολογίας τῶν πληρωμῶν, εὑρίσκομεν ἀκριβῶς τὰς βραδύτητας εἰς τὰς πληρωμὰς δι' ἃς αἱ 48,808 δραχ. ἐπεδικάσθησαν τῷ ἐργολάβῳ.

Ἐάν, ἄλλως, ἡ Τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς 30 Μαΐου 1895 ὑπέπεσεν εἰς τὴν πλάνην ταύτην, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῶν Δημοσίων ἔργων ὑπέβαλε παραδόξως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην τὴν ψευδῆ διάσκεψιν τῆς 16 παρελθόντος Ἰανουαρίου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, χωρὶς ν' ἀνακοινώσῃ τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἰς τὴν ἐργολαβίαν, ἥτις ἐπομένως δὲν ἦδυνατο νὰ τὸ ἀντικρούσῃ.

Ἡ Τεχνικὴ Ἐπιτροπή, οὕτω πλανηθεῖσα, ἐνῷ καθιέρου τὴν ἀρχὴν τῆς αἰτήσεως διὰ μικρὸν ποσὸν τόκων καὶ ἀποζημιώσεων, σχετικῶν πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 23 ἀναβληθεῖσαν κατάστασιν, ἐπρότεινε τὴν ἀπόρριψιν τοῦ περιπλέον, διότι δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ εἶχε ψευδῶς παραστήσει ως χρονολογίας τῆς πληρωμῆς τὰς χρονολογίας τῆς ἐκδόσεως τῶν ἔγγραφων.

Γ'

Ἄφαίρεσθις μὴ πληρωθέντος ποσοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφήρεσεν ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ τῆς 20,754 δραχ. ἃς ἴσχυρίζετο, ὅτι κακῶς ἐπλήρωσεν εἰς τὴν ἐργολαβίαν, καὶ ἃς οὐδέποτε ἡ ἐργολαβία ἔλαβε. Πρόκειται λοιπὸν περὶ πραγματικοῦ σφάλματος, ὅπερ, φαίνεται, ὅτι ἀνεγνώρισεν ἡ Ἐπιτροπή, διότι δὲν ὅμιλει πλέον περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ ὑπομνήματί της, τῆς 16 Ἰανουαρίου 1895. Τὸ ἀφαιρεθὲν ποσόν, πρέπει λοιπὸν ν' ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν χρονολογίαν του μετὰ τῶν τόκων του.

Δ'

**Τόκοι ἐπὶ τοῦ λόγῳ ἐγγυήσεως
παφακρατηθέντος ποδοῦ.**

‘Η σύμβασις τοῦ 1879 φέρει, ὅτι τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον θέλει πιστωθῆν μὲ τόκους 4 % ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν πρώτων ὑπ’ αὐτοῦ πραγματοποιηθεισῶν προκαταβολῶν, ἀπέναντι τοῦ ὑλικοῦ τῆς ἐργολαβίας καὶ ὅτι πρὸς ἀντιστάθμισιν ἡ ἐργολαβία θέλει κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἐργασιῶν πιστοῦσθαι διὰ τῶν τόκων τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ ἐπὶ τῶν λόγῳ ἐγγυήσεως κρατήσεων. ‘Η Ἐπιτροπὴ ἀνέγραψεν εἰς τὸν Λ/σμὸν τοὺς πρὸς πίστωσιν αὐτῆς τόκους, ἀλλὰ διέρχεται ἐν ἄκρᾳ σιωπῇ τοὺς εἰς χρέωσιν αὐτῆς τόκους. Ἀναγράφει ἐπὶ τούτῳ, μόνον τὸ κεφάλαιον τῶν κρατήσεων εἰς τὸ τέλος τοῦ λογαριασμοῦ της, παραλείπουσα οὕτω ὅχι μόνον τοὺς τόκους 4 %, διφειλομένους εἰς τὴν ἐργολαβίαν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρὸς 8 % συμπεφωνημένους τόκους, ἀφ’ ἣς ἐποχῆς ἡ ἐργολαβία δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν κρατήσεων.

‘Η Ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισεν, ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 35 τῆς συμβάσεως τοῦ 1879, ἡ κράτησις «θέλει ἀποφέρει τόκον » 4 % ἐτοσίως ὑπὲρ τῆς ἐργολαβίας μέχρι παρελεύσεως » τῆς προθεσμίας τῆς ἐγγυήσεως», ἀλλ’ ἵσχυρίζεται, ὅτι ἡ διάταξις αὗτη κατηργήθη διὰ τῆς συμβάσεως τοῦ 1888. ‘Η τελευταία αὗτη σύμβασις, φέρει ἐν ἄρθρῳ 3, ὅτι αἱ ἐργασίαι θέλουσιν ἐκτελεσθῆ «συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους » καὶ διατάξεις τῆς ἀπὸ 22 Αὔγουστου 1879 συμβάσεως, » ἥτις διατηρεῖται ἐν πλήρει ἵσχυΐ, ἐφ’ ὅσον ὁπτῶς δὲν » καταργοῦνται ἡ τροποποιοῦνται οἱ ὅροι αὐτῆς διὰ τῶν τῆς » παρούσης ».

‘Η Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται κατ’ οὐδένα λόγον ν’ ἀντιτάξῃ «ὅπτην κατάργησιν ἡ τροποποίησιν». Περιορίζεται, λέγουσα, ὅτι ἡ σύμβασις τοῦ 1887 δὲν καθιεροῖ τόκους

έπι τῶν λόγῳ ἐγγυήσεως κρατήσεων καὶ ὅτι αὗτη σιωπᾶ ὡς πρὸς τοὺς τόκους τούτους. Τοῦτο μόνον ἀρκεῖ, ἵνα ἀποδειχθῇ, ὅτι δὲ ὅρος τοῦ παλαιοῦ ἄρθρου 35 «δὲν κατηργήθη ὁπτῶς», καὶ ὅτι ἀφοῦ δὲ ὅρος οὗτος παραμένει «ἐν πλήρει ἴσχυΐ» ἔπειται ὅτι δὲ ἐργολάθος πρέπει νὰ πιστωθῇ μὲ τοὺς τόκους πρὸς 4 % μέχρι ἐκπνεύσεως τῆς προθεσμίας τῆς ἐγγυήσεως, καὶ ὑστερὸν πρὸς 8 %, δπερ καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Υπουργείου διορισθεῖσα Τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1895 ἀνεγνώρισεν.

Μάτην ἄλλως ἥθελεν ἀναζητήσει τις τὸν λόγον ἔνεκα τοῦ ὁποίου δ τόκος ἐπὶ τοῦ κρατουμένου ποσοῦ τῆς ἐγγυήσεως, θὰ ἐδικαιολογεῖτο ὀλιγώτερον κατὰ τὸ 1888 ἢ κατὰ τὸ 1879.

Ε'

Νομισματικὴ διαφορὰ ἀπαιτουμένη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν προκαταβολῶν της.

Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 28 τῆς συμβάσεως, 35 τοῖς % ἐκ τῶν πρὸς τὴν ἐργολαβίαν πληρωμῶν, δέον νὰ πραγματοποιῆται διὰ συναλλαγματικῶν ἐπὶ Παρισίων ἢ Μασαλίας, δηλαδὴ εἰς χρυσόν. Ἡ διάταξις αὗτη δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἀνάγκης, εἰς ἣν εὑρίσκετο ἡ ἐργολαβία νὰ εἰσάγῃ καὶ πληρώνῃ εἰς χρυσὸν τὸ ὑλικὸν καὶ τὰ πρὸς κατανάλωσιν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀξιοῦ νῦν νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν διάταξιν ταύτην καὶ εἰς προκαταβολὴν ἐπὶ ἐγγυήσει, ἣν, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 16 τῆς συμβάσεως ἔδωκεν ἐν Ἑλλάδι εἰς δραχμὰς *χαρτίνας*, καὶ ἣτις πάλιν ἐπληρώθη ἐν Ἑλλάδι ἐπίσης εἰς *χαρτίνας* δραχμὰς διὰ κρατήσεως 12 %, πραγματοποιηθείσης ὑπὸ αὐτῆς τῆς Λιμενὸς. Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τῶν καταστάσεων κατὰ τοὺς προβλεφθέντας τύπους καὶ ἐποχάς. Ἐρωτᾶται νῦν, ἐπὶ τινὶ λόγῳ δύναται νὰ ἐγερθῇ ζήτημα νομισματικῆς διαφορᾶς προκειμένου περὶ τοιαύτης πράξεως, δύθμισθείσης ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν

άνευ παρατηρήσεως ούδ' ἐπιφυλάξεώς τινος, ἐν τῇ μακρῷ σειρᾷ τῶν μηνιαίων καταστάσεων, ώς καὶ εἰς τὴν τελικὴν κατάστασιν τῶν ἔργασιῶν καὶ ἐπικυρωθείσης διὰ τῆς ἐκδόσεως ἐνταλμάτων ποσῶν ὡν ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισεν ἑαυτὴν ὁφειλέτιδα.

'Ἐπὶ πλέον ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ της τῆς 11 Σεπτεμβρίου 1880 καὶ παρεμπεσόντος γεγονότος τινος, ἀναφερούμενου εἰς τὸ ἐντυπὸν ὑπόμνημα τοῦ ἔργολάθου τοῦ μηνὸς Μαΐου 1895, ἡ Ἐπιτροπὴ διεκήρυξεν, ὅτι διὰ τοὺς λ/σμοὺς ἐπὶ τοῦ ὑλικοῦ δὲν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρον 28, τὸ ἀφορῶν τὴν πληρωμὴν τῶν ἔργασιῶν καὶ ὅτι οὐδεμίαν δύναται νὰ ἀναλάβῃ ὑποχρέωσιν, θίγουσαν τὴν νομισματικὴν διαφοράν, τὴν προερχομένην ἐκ τῶν συναλλαγμάτων. Η Ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἐπικαλεῖται νῦν ἀδικαιολογήτως τὸ ἄρθρον 28 ὅπως ἀποδοθῇ εἰς αὐτὴν εἰς χρυσὸν μέχρι 35 % προκαταβολὴν ἵν ἔκαμε εἰς χαρτί, ἐν ᾧ αὐτὴν αὗτη ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνωμολόγησεν ώς ἀνεφάρμοστον τὸ ἄρθρον τοῦτο εἰς τὴν περὶ ἣς πρόκειται προκαταβολήν.

"Ἀλλως, ὁ λογαριασμὸς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου βρίθει μεγάλων καὶ πραγματικῶν σφαλμάτων, ἥτινα ἡ ἔργολαβία ματαίως ἐφέρντισε ν' ἀποδείξῃ ἐν τῷ προμηνούσι τοῦ ὑπομνήματί της. Τέλος, ἡ ἀπλὴ ἔξετασις τῶν μηνιαίων καταστάσεων, ἀποδεικνύει, ώς καὶ ἡ ἔργολαβία ἀναφέρει ἐν ὑπομνήματί της τῆς 6 Ιουλίου 1895, ὅτι ἡ κράτησις τοῦ 12 %, δι' ἣς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνέλαβε τὴν προκαταβολήν της, ἐγένετο ἐπὶ τοῦ ὅλου ποσοῦ ἐκάστης καταστάσεως, καὶ ὅχι, ώς ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνακριθῶς ὑποστηρίζει ἐν τῷ ὑπομνήματί της τῆς 16 Ιανουαρίου 1895, ἐπὶ τοῦ 65 % τῶν αὐτῶν καταστάσεων, πληρωτέων διὰ τραπεζικῶν γραμματίων. Τοῦτ' αὐτὸν καὶ ἡ Τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ καθορίζει ἐν τῇ ἐκθέσει της ἀπὸ 31 Μαΐου 1895, ἣτις καταλήγει εἰς ἀπόρριψιν τῶν ἀξιώσεων τῆς Ἐπιτροπῆς.

Δέον δθεν, ν' ἀποκαταστήσωμεν εἰς πίστωσιν τῆς ἔργολαβίας τὰς οὐχὶ δικαίως ἀφαιρεθείσας δραχμὰς 54,890 μετὰ τῶν τόκων αὐτῶν.

Πληρωμὴ τῶν 35 % εἰς χρυσόν.

Τὸ ἄρθρον 28 τῆς συμβάσεως τοῦ 1879 περιέχει τὰ ἔξι·
 «Αἱ πληρωμαὶ θὰ γίνωνται τριάκοντα πέντε τοῖς ἑκατόν,
 (35 %) εἰς συναλλαγματικὰς ὅψεως τριῶν ἡμερῶν, ἐπὶ πρώτης
 τάξεως τραπεζικῶν οἴκων πληρωτέας ἐν Παρισίοις ἢ
 Μασσαλίᾳ, καὶ 65 % εἰς γραμμάτια τῆς Ἑθνικῆς Τρα-
 πέζης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἀντικατα-
 στήῃ τὰς ὡς ἄνω συναλλαγματικὰς διὰ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν
 ἀξίας, εἰς τιμὴν ὁρισθησούμενην παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ
 ὑποκαταστήματος τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐν
 Πάτραις διπλαὶς ἐργολάβοις δύναται νὰ ἀπολαύσῃ τὴν διαφοράν,
 ἢ ἐφοδιασθῇ συναλλαγματικὰς ἄνευ ζημίας οὐδεμιᾶς».

Τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς προτιμοσάσης «ν' ἀντικατα-
 » στήσῃ τὰς συναλλαγματικὰς διὰ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν
 » ἀξίας», ὁ μηχανικὸς αὐτῆς ἔλαβεν ὡς κανόνα, νὰ προσ-
 θέτῃ εἰς ἑκάστην κατάστασιν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδό-
 σεως αὐτῆς τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν τῶν χαρτίνων δραχμῶν
 πρὸς συμπλήρωσιν τῶν 35 % εἰς χρυσόν, κατὰ τὴν νομι-
 σματικὴν διαφορὰν τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Ἡ μέθοδος αὗτη
 οὐδὲν παρουσίασε ἄτοπον, ἐφ' ὅσον ἡ χρονολογία τῆς πλη-
 ρωμῆς ἐπετοί αἱρέσως τῆς ἐκδόσεως τῶν καταστάσεων.

Διὰ τὰς τέσσαρας τελευταίας πιστοποίησεις, ὡς καὶ διὰ
 τὰς προηγουμένας, ὁ μηχανικὸς ἔκαμε τὸ ἔτος 1892 κατὰ
 τὴν ἐπικαταλλαγὴν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μετατροπὰς εἰς
 χρυσόν, αἵτινες τότε μόνον ὥθελον ἔχει ἀξίαν, ἐὰν ἥκο-
 λούθει ἀμέσως ἡ πληρωμή. Ἄλλὰ δὲν ἐγένετο οὕτως, ἡ δὲ
 πληρωμὴ αὗτη δὲν θέλει πραγματοποιηθῆ κατὰ τὸ ἄρθρον
 28, εἰμὶ μόνον καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἐργολάβος θέλει λάβει
 τὰς συναλλαγματικὰς ὅψεως τριῶν ἡμερῶν, ἢ τὰ γραμμάτια
 δι' ἃν θέλει δυνηθῆ νὰ ἀγοράσῃ τὰς συναλλαγματικὰς
 ταύτας ἄνευ οὐδεμιᾶς ζημίας. Μόνον λοιπὸν εἰς τὴν ἐποχὴν

έκείνην δύναται τις νὰ υπολογίσῃ τὸ ποσὸν τῶν γράμματίων, ὃν ἡ κατάθεσις θέλει ίσοδυναμεῖ πρὸς τὴν συμπεφωνημένην πληρωμὴν εἰς συναλλαγματικὰς ἢ εἰς χρυσόν.

‘Η Ἐπιτροπὴ ἡξίωσε τούναντίον, ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ καθωρίσθη ἀμεταβλήτως, διὰ τῶν ποσῶν εἰς χαρτί, ἄτινα προσετέθησαν εἰς τὰς τέσσαρας πιστοποιήσεις, ὃν ἡ πληρωμὴ καθυστερεῖ καὶ ὑποστηρίζει τοῦτο παρὰ τὴν ἐκπεφρασμένην γνώμην τοῦ Προέδρου της ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 29 Ὁκτωβρίου 1893.

«Ἀφοῦ δὲν ἐγένετο τῷ ἐργολάβῳ ἡ πληρωμὴ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιταγῶν καὶ ὅπτὴ εἶναι ἐν ταῖς συμβάσεσιν ἡ ὑποχρέωσις τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ νὰ πληρώσῃ εἰς χρυσὸν 35 % τοῦ τιμήματος, ἡ ἀπαίτησις τοῦ ἐργολάβου περὶ πληρωμῆς αὐτῶν εἰς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ εἶναι εὐλογωτάτη».

Τὸ Ὑπουργεῖον ἐπιληφθὲν τῆς διαφορᾶς, ἔλαβε τῇ 22 Ἰανουαρίου 1894 τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν.

«Οσον δ' ἀφορᾷ τὸ ποσὸν τῶν πληρωτέον 35 % εἰς » χρυσόν, ἡ αἵτησις εἶναι ἀποδεκτή, ἀφοῦ ἡ πληρωμὴ αὐτοῦ δὲν ἐνηργήθη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιταγῶν ὡς ὅπτὴ ἐπίσης εἶναι ἡ ὑποχρέωσις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ νὰ πληρώσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς χρυσόν.

» Διὰ ταῦτα

«Καὶ Δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 17 περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ λιμένων νόμου ΡΚΘ', ἐκδοθέντος Β. Διατάγματος.'Εγκρίνομεν τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 31, 32, 33 καὶ 34 πιστοποιήσεων πληρωτέον τῷ ἐργολάβῳ εἰς χρυσὸν ποσοῦ τῶν 35 % μὲ τιμὴν συναλλαγμάτος καθ' ἣν ἐποχὴν θὰ ἐνεργηθῇ αὗτη».

Καίτοι τὸ ζήτημα ἐλύθη ὁριστικῶς διὰ τῆς ἀμετακλήτου ταύτης ἀποφάσεως τῆς ἀνωτέρας ἀρχῆς, ἐν τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ ἀντὶ νὰ συμμορφωθῇ ταύτῃ, ἤτήσατο παρὰ τῶν Δικηγόρων Πολυχρονιάδου, Βότση, Φιλοπούλου καὶ Σωτη-

ρυπούλου γνωμοδότησιν, ητις φέρει ήμερο μηνίαν 2 Μαΐου 1894. Οι Δικηγόροι οὗτοι κάτα τὴν γνῶμοδότησιν ταύτην ἀνατυπωθεῖσαν καὶ ἐν τῷ ὑπομνήματι τῆς ἐργολαβίας τοῦ Μαΐου τοῦ 1895, ἀποφαίνονται, ὅτι εἶναι προφανές, ὅτι ὁ ἐργολάβος δικαιοῦται ν' ἀπαιτῇ τὴν πληρωμὴν τῶν 35 % εἰς τὴν ἀληθὴ τιμὴν τοῦ χρυσοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πραγματικῆς πληρωμῆς, ἵνα δύναται ὡς συμπεφύωνται διὰ τῆς συμβάσεως, νὰ προμηθεύηται ἵσον ποσὸν εἰς συναλλαγματικὰς ἄνευ ζημίας οὐδεμιᾶς, ὅτι ἀν καὶ ὁ ἐργολαβία ἐδέχθη (ὑπὸ τὰς ὁπτὰς κάτωθι μνημονευομένας ἐπιφυλάξεις) τὰς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγχειρισθείσας ἐπιταγὰς περιεχούσας τὴν ἀξίαν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκδόσεως αὐτῶν, τῶν ἀπαιτουμένων ποσῶν εἰς χρυσὸν πληρωτέων, δὲν ἔπειται, ἐκ τούτου ὅτι ἡ ἀρχικὴ σύμβασις ἐτροποποιήθη, καθόσον αἱ ἐπιταγαὶ αὗται δὲν ἐπληρώθησιν ἀμέσως, ἅμα τῇ ἐκδόσει αὐτῶν, δὲ ἐργολάβος δὲν δύναται νὰ ἔχῃ σήμερον μὲ τὸ ποσὸν τῶν χαρτίνων δραχμῶν ὥρισμένων τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τόσα φράγκα, δόσα ἥθελεν ἔχει τότε. Ἡ μετατροπὴ τοῦ χρυσοῦ φράγκου εἰς χαρτίνας δραχμάς, ἄνευ τῆς ἀμέσου πραγματικῆς πληρωμῆς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιταγῶν ἰσοδυναμεῖ μόνον πρὸς προσωρινὴν τακτοποίησιν εἰς δραχμάς, τοῦ χρέους τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν ἐργολάβον.

Οθεν ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ἐναντίον της ὅχι μόνον τὰς τόσῳ σαφεῖς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 28, ἀλλὰ καὶ τὰ συμπεράσματα τῶν ἴδιων Δικηγόρων της καὶ τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν τῆς 22 Ἰανουαρίου 1894, ἐπικυρωθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῶν διαταγῶν τῆς 16 Μαρτίου καὶ 21 Ἀπριλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ἐν τούτοις καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν ἐκωλύθη ἀπὸ τοῦ νὰ ὑποστροίζῃ ἐν τῇ διασκέψει αὐτῆς τῆς 16 Ἰανουαρίου 1895, τὰ ἔξης;

«Ο ἐργολάβος ὅμως **ἐδέχθη** τὴν ἐπισυναλλαγὴν νὰ πληρώνωμεν εἰς αὐτόν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγκρινομένων καταστάσεων ἔξεδίδομεν τὰ ἐντάλματα, προσθέτοντες τὴν ἐπισυναλλαγὴν κατὰ τὸ τρέχον κάμβιον τῆς

ἡμέρας, καθ' ἥν ὑπεχρεούμεθα ν' ἀγοράσωμεν τὴν συναλλαγματικήν, «τὰ δὲ ἐντάλματα ταῦτα ἀπεδέχετο δὲ ἔργολάβος ἄνευ ἀντιρρήσεως. Ἐὰν δὲν ἥθελε νὰ πληρωθῇ κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον ὥφειλε νὰ μᾶς ξητῇ συναλλαγματικήν, ἀλλ' αὐτὸς πιστεύων, ὅτι θὰ ἐκπέσῃ τὸ συνάλλαγμα, ὅπως ἐπιστεύομεν πάντες, ἐπφοτίμα νὰ λάβῃ τὴν διαφορὰν τοῦ συναλλάγματος εὐελπιζόμενος, ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι, ἐκπίπτοντος τοῦ συναλλάγματος, θὰ ἐκέρδιζε. **Διὰ τοῦτο ἐδέχετο τὰ ἐντάλματα, εἰς ἣ ἐκανονίζετο ἡ συναλλαγὴ ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν ἔργολάβον,** οὐδὲ δύναται ἡ ἔργολαβία γὰρ ἀρνηθῆ ὅτι δὲν ἦτο σύμφωνος ως πρὸς τοῦτο δὲ ἔργολάβος, διότι ἐὰν δὲν ἦτο σύμφωνος οὐ μόνον δὲν θὰ ἐδέχετο τὰ ἐντάλματα, ἀλλὰ καὶ θὰ διεμαρτύρετο».

Καὶ διὰ νὰ προσδώσῃ μεῖζον βάρος εἰς τὰ ἑαυτῆς ἐπιχειρήματα ἡ Ἐπιτροπή, προστίθησιν, ὅτι «έὰν ἡ ἐλλειψὶς πάσης διαμαρτυρίας ἦτον δπως δήποτε δεδικαιολογημένη κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραδόσεως τοῦ πρώτου μὴ πληρωθέντος ἐντάλματος, δὲ ἔργολάβος δμως ὥφειλε ν' ἀρνηθῇ τὴν παραλαβὴν τοῦ δευτέρου, κατόπιν δὲ τοῦ τρίτου καὶ οὕτω καθ' ἔξῆς.

Ἐπὶ ταῖς διαβεβαιώσεσι ταύταις μένει τις ἔκπληκτος. Ἐν πρώτοις, δὲ ἔργολάβος δὲν θὰ ἤδυνατο νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ μὴ πληρωθέντος δευτέρου ἐντάλματος, ὕστερον τοῦ τρίτου καὶ λοιπῶν, διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον, ὅτι ἀπαντα τὰ περὶ ὧν πρόκειται ἐντάλματα, **ἐκπροσωποῦντα τὸ ποσὸν τῶν πιστοποιήσεων 31, 32, 33 καὶ 34 καὶ ἀνερχόμενα διμοῦ εἰς 1,345,185 δραχ., παρεδόθησαν εἰς τὸν ἔργολάβον ἀπαξ καὶ ταντοχρόνως τῇ 24 Μαρτίου 1893.**

Δεύτερον δέ, μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῇ ἄνευ ἀντιρρήσεως ἐντάλματα, ὃν ἡ συναλλαγματικὴ ἀξία θὰ εἶχε καθορισθῆ ἐκ τῶν προτέρων μετ' αὐτοῦ, δὲ ἔργολάβος οὐδέποτε ἐπαύσατο ἀπευθύνων δροτὰς ἐπιφυλάξεις, αἴτινες δὲν ἐπέτρεπον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ σφάλλοται ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῆς σημασίας τῆς παραδόσεως τῶν ἐνταλμάτων. "Οντως,

πολὺ πρὸ τῆς παραδόσεως τῆς 24 Μαρτίου τοῦ 1893, διὰ σειρᾶς ἐπιστολῶν καὶ δι' ἔξωδίκου κοινοποιήσεως τῆς 8 Νοεμβρίου 1892, δ. κ. Μανιάκ εἶχεν εἰδοποιήσει τὴν Ἐπιτροπήν, ὅτι ἡννόει νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ὑπεύθυνον διὰ τὰς ἔνεκα τῆς βραδύτητος τῆς πληρωμῆς προξενηθησούμενας αὐτῷ ξημίας ἐκ τῆς ύψωσεως τοῦ συναλλάγματος. Ἀνενέωσε τὰς ἐπιφυλάξεις ταύτας τῇ 24 Μαρτίου, 3 Ἰουνίου, 8 Αὔγουστου, 11 Σεπτεμβρίου, 8 Ὁκτωβρίου 1893 κ.λπ. Ἡ ἔξωδίκος πρᾶξις τῆς 24 Μαρτίου, κοινοποιηθεῖσα τῇ Ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ κλητῆρος Λαμπροπούλου, ἀμα τῇ καταθέσει τῶν ἐνταλμάτων, περιλαμβάνει ἵδιας τὰ ἔξης :

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωστοποιήσω τὴν παραλαβὴν τῶν ἐπιταγῶν σὺν τοῖς δικαιολογητικοῖς ἔγγραφοις, δυνάμει τῶν ὁποίων μοὶ ἔξεδώκατε διὰ τὰς καταστάσεις 31, 32, 33, 34, συνταχθείσας τῇ 30 Ἰανουαρίου, 15 Μαρτίου, 1 Μαΐου καὶ 12 Ὁκτωβρίου 1892, ἀνερχομένας δύοῦ εἰς δραχ. 1,345,185,68. . . Ὁπως θέσωμεν τέρμα εἰς τὴν σπουδαίαν ζημίαν, ἢν μοι προξενεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ ὑμῶν ἀπὸ ἐνὸς ἔτους, καὶ ἔξελθω τῶν δυσχερειῶν ὡς καὶ ἐπίσης ὅπως σᾶς ἀπαλλάξω τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποζημιώσεων καὶ τόκων καθ' ἐκάστην αὐξανομένων, δέον νὰ συναρθῇ τὸ ταχύτερον τὸ δάνειον, ὅπερ οἱ προκάτοχοι ὑμῶν ὠφειλον νὰ κάμωσι πρὸ καιροῦ, καὶ νὰ μοὶ πληρώσητε ἀνευ ἀναβολῆς τὸ ποσὸν ὅλων αὐτῶν τῶν ἐπιταγῶν μετὰ τῶν τόκων καὶ ἀποζημιώσεων ὁφειλομένων μοι παρ' ὑμῶν συμφώνως τοῖς εἰδικοῖς ἀρθροῖς τῶν συμβάσεων ἡμῶν καὶ διὰ τὰς ὁποίας σᾶς ὑπενθυμίζω καὶ βεβαιῶ τὰς ἐπὶ τούτω ἐπιφυλάξεις μου, ἃς ὁρτῶς καὶ προλαβόντως ἔκαμα ὡς ἐπίσης διὰ τοὺς τόκους καὶ ἀποζημιώσεις τῶν καταστάσεων».

Μετὰ τὴν ἔλλειψιν πάσης ἀπαντήσεως εἰς τὴν κοινοποίησιν ταύτην ὡς καὶ εἰς ἀπάσας τὰς προηγηθείσας καὶ ἀκολουθησάσας τοιαύτας, ἡ Ἐπιτροπὴ τολμᾷ νὰ γράψῃ, ὅτι ὁ ἐργολάβος, ἀπεδέχθη τὰ ἐντάλματα, ὃν ἡ συναλλαγματικὴ ἀξία, εἶχε καθορισθῆ ἐκ προκαταβολῆς μετ' αὐτοῦ

καὶ ὅτι «έὰν ὁ ἐργολάβος δὲν ἔδεχετο τὴν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον πληρωμήν, ὥφειλε νὰ ξητήσῃ συναλλαγματικήν».

Καίτοι αἱ ἄνω ἔξηγήσεις δὲν ἐπιτρέπουν νὰ σταματήσῃ τις εἰς τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐπιχείρημα, ἀναμιμνήσκομεν οὐχ ἡττον, ὅτι ὁ ἐργολάβος δὲν θὰ ἤδυνατο ν' ἀπαιτήσῃ συναλλαγματικάς, διότι τὸ ἀρθρον 28 τῆς συμβάσεως ἀναγράφει: «*Η Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς ὧς ἄνω συναλλαγματικὰς διὰ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ἀξίας, εἰς τιμὴν δριθηδομένην κλπ.*

‘Η Λιμενικὴ Ἐπιτροπή, γράφει προσέτι ἐν τῇ διασκέψει τῆς 16 Ἰανουαρίου 1895, ὅτι «ὁ ἐργολάβος συνῆπτε αὐτὸς οὗτος τὸ δάνειον, δσάκις ἐλάμβανε καὶ ἔδεχετο τὰ ἐντάλματα. Ἔὰν δὲν ἦννόει νὰ εἶναι δανειστής, ὥφειλε νὰ τὸ δηλώσῃ . . . Ἐκ πονηρίας ὁ ἐργολάβος οὐδὲν ἔλεγεν . . . Ἐπροτίμησε νὰ εἶναι αὐτὸς δανειστής, ἢ νὰ πληρωθῇ διὰ δανείου παρ' ἄλλων εὔρεθησομένου . . .»

“Ολον αὐτὸ τὸ κατασκεύασμα τῶν ἀνακριβειῶν ἔξεμπδενίσθη διὰ τῶν κατὰ τὰς ἄνω χρονολογίας διαμαρτυριῶν, ιδίως δὲ διὰ τῆς ἔξωδίκου κοινοποιήσεως τῆς 24 Μαρτίου, καὶ διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἐργολάβου τῆς 3 Ιουνίου 1893, ἥτις περιλαμβάνει τὰ ἔξης:

«*Παραδίδοντές μοι τὰ ἐντάλματα τῶν ὅφειλομένων ἔτι σπουδαίων ποσῶν, μοὶ ὑπερχέθητε, ὅτι θὰ εἰσθε προσεχῶς εἰς κατάστασιν νά μοι πληρώσητε τὰ ἐντάλματα ταῦτα* ‘Η πιστοποίησις, ως γνώριζετε, δὲν δύναται νὰ τροποποιθῇ, ἢ ἀφοῦ συνάφετε τὸ ὑπὸ τῶν μεταξύ μας συμβάσεων καθοριζόμενον δάνειον. Ἐπικυρῶν, ὅθεν τὰς περὶ ὑπερημερίας σας δηλώσεις μου καὶ τὰς προηγουμένας ἐπιφυλάξεις μου, σᾶς ζητῶ διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ ἐκπληρώσητε τὰς ὑποχρεώσεις σας, συνάπτοντες τὸ δάνειον καὶ πληρώνοντές με, ἀνευ περαιτέρω ἀναβολῆς».

Τότε καὶ οὐχὶ τῇ 16 Ἰανουαρίου 1895 ἔπρεπε ἡ ἐπιτροπὴ νὰ ἀντείπῃ, ὅτι τὸ δάνειον εἴχεν ἥδη γείνει. ‘Αλλ’ ὅχι μόνον ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἀπήντησεν οὕτω, ἀλλά, ως θέλομεν ἴδει εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον, οὐδέποτε ἐπαύσατο δια-

κηρύττουσα καὶ δημοσιεύουσα, καὶ μετὰ τὴν 16 Ἰανουαρίου 1895, ὅτι διεπραγματεύετο τὴν σύναψιν τοῦ δανείου αὐτὴν αὕτη, ἵτοι ἐκείνου τοῦ δανείου, ὅπερ ἰσχυρίζεται ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι δὲ ἐργολάβος εἶχεν ἥδη προμηθεύσει πρὸ τριῶν ἑτῶν.

Ἡ Τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς 31 Μαΐου 1895, ἔξινεγκε γνώμην ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἀφ' οὗ, ὡς ὁμολογεῖ, ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ὑπομνήματος τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς τῇ 16 παρελθόντος Ἰανουαρίου. Ἀλλ' εἴδομεν ἐν προηγουμένῳ κεφαλαίῳ, ὅτι ἔνεκα ἀμελείας ἀκατανοήτου, ἢ Διεύθυνσις τῶν Δημοσίων ἔργων ὑπέβαλε εἰς τὴν Τεχνικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ ὑπόμνημα τῆς 16 Ἰανουαρίου 1895, χωρὶς ἡ Ἐργολαβία νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ ἐγγράφου τούτου. Ἡ δὲ Τεχνικὴ Ἐπιτροπὴ μὴ δυναμένη νὰ ὑποπτευθῇ τὴν ἀπόλυτον ἀνακρίβειαν τῶν διαβεβαιώσεων τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτρόπης, ἃς ἡ Ἐργολαβία δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποδείξῃ ψευδεῖς ἀγνοοῦσα αὐτάς, παρεσύρθη εἰς τὸ νὰ εἴπῃ καὶ αὐτὴν ὅτι ἐθεώρει τὴν αἵτησιν ὡς ἀβάσιμον, διότι δὲ ἐργολάβος εἶχε δεχθῆ ὡς πληρωμήν, τὰς πιστοποιήσεις 31, 32, 33 καὶ 34 εἰς ἃς περιείχετο ἡ νομισματικὴ διαφορὰ συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 28 τῆς παλαιᾶς συμβάσεως, καὶ ὅτι οὕτω ὁ ἐργολάβος εἶχε γίνη ὁ δανειστὴς τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου.

Πάντα ταῦτα ὅμως ἀπεδείχθησαν ἀνωτέρω ἀπολύτως ἀνακριβῆ καὶ ὡς τοιαῦτα ἀπεκρούσθησαν, γενομένης δέκτης τῆς αἵτησεως τῆς Ἐργολαβίας ὑπὸ τῆς ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου 1894 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἀπὸ 16 Μαρτίου καὶ 22 Ἀπριλίου τοῦ ἴδιου ἔτους διαταγῶν του, ὃν αἱ ὑπὲρ τῆς Ἐργολαβίας λύσεις ἐκέκτηντο καὶ τὸ κῦρος τῶν τεσσάρων νομομαθῶν τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐπιφυλασσόμεθα ν' ἀποκρούσωμεν κατωτέρω τὸν ἰσχυρισμόν, ὅτι ἡ Ἐργολαβία ὥφειλε νὰ συνάψῃ τὸ δάνειον, δην δὲν παρεδέχθησαν οὕτε τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον, οὕτε οἱ δικηγόροι τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ζ'

**Καθημεριναὶ ἀποζημιώσεις διὰ τὰς μὴ
πληρωθείσας πιστοποιήσεις.**

Τὰ ἄρθρα 27 τῆς συμβάσεως τοῦ 1879 καὶ 13 τῆς συμβάσεως τοῦ 1888 παρέχουσιν εἰς τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν προθεσμίαν 20 ἡμερῶν διὰ τὴν πληρωμὴν ἐκάστης τῶν μηνιαίων πιστοποιήσεων τῶν ἔργασιῶν. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης ἢ Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν ὁφείλει νὰ πληρώσῃ ἐκτὸς τῶν τόκων καὶ ἀποζημίωσιν 200 δραχμῶν διὰ πᾶσαν ἡμέραν βραδύτητος.—Ἐπομένως δι' ἑκάστην πιστοποίησιν ὑπάρχει χρονολογία βραδύτητος καὶ ἀπ' αὐτῆς ὁφείλεται ἀποζημίωσις καθημερινή· ἐὰν δὲ καθυστερήσῃ δευτέρᾳ πιστοποίησις πρὸιν ἢ πληρωθῇ ἢ πρώτη, εἶνε φανερὸν ὅτι τὰ προμνησθέντα ἄρθρα 27 καὶ 13 ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν δευτέραν ταύτην πιστοποίησιν, καθὼς ἐφηρμόσθησαν καὶ εἰς τὴν πρώτην.

"Αλλως τὸ ἄρθρον 27 διατάσσει, ὅτι οἱ τόκοι καὶ αἱ ἀποζημιώσεις βραδύτητος θέλουσιν ἐμφαίνεσθαι ἐν ἴδιαιτέρῳ ἄρθρῳ ἐπὶ τῶν προσωπικῶν καταστάσεων ἢ τοι πιστοποιήσεων· ὅπερ δεικνύει καλῶς ὅτι ἐὰν αἱ πληρωμαὶ δύο ἢ πλειόνων καταστάσεων καθυστεροῦσι, πρέπει νὰ ἐγγραφῶσι δύο ἢ πλειόνες ἀποζημιώσεις μετὰ τῶν τόκων δι' ἐκάστην ἐν ὑπερημερίᾳ κατάστασιν. Τοῦτο προσέτι ἐφηρμόσθη συνεπείᾳ τῶν ἀνωτέρω ὅρων τῶν συμβάσεων, καὶ τῆς ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1892 Υπουργικῆς ἀποφάσεως παρ' αὐτῆς τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἣτις ἐνετείλατο τὴν πληρωμὴν πλειόνων ἀποζημιώσεων διὰ τὴν βραδύτητα κατὰ τὴν πληρωμὴν τῶν καταστάσεων τοῦ 1891.

"Η Ἐργολαβία ἐζήτησε νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ αὐτὸς κανὼν εἰς τὰς τέσσαρας καταστάσεις ἢ τοι πιστοποιήσεις τοῦ 1892 ὃν ἢ πληρωμὴ καθυστέρησε. Τότε ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέκρουσε τὴν αἴτησιν ταύτην ἐπικαλουμένη κατὰ τὴν διάσκεψίν της

τῆς 21 Οκτωβρίου 1893 δύο λόγους ἡτοι : 1ον ὅτι κατὰ τὰ ἄρθρα 41 τῆς πρώτης συμβάσεως καὶ 21 τῆς δευτέρας, ὁ ἐργολάβος ἔπρεπε νὰ εἶχε συνομολογήσῃ τὸ δάνειον ὅπερ δὲν συνωμολόγει ἡ Ἐπιτροπή. 2ον ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ ἐργολάβος μίαν μόνην ἀποζημιώσιν ἐκ 200 δραχμῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὀφείλει, ὅποιοσδήποτε καὶ ἂν εἴνε ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ σπουδαιότης τῶν καθυστερουμένων πιστοποιήσεων.

Μετὰ τὴν διάμαρτυροσιν τῆς Ἐργολαβίας κατὰ τῆς διασκέψεως ταύτης καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῆς, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ἐξέδωκε τὴν 22 Ιανουαρίου 1894, τὴν ἐπομένην ἀπόφασιν :

«Λαβόντες ὑπ' ὄψει, 1ον τὰ ἀποσπάσματα τῶν διασκέψεων τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Πατρῶν..., 2ον τὰ ὑπομνήματα τοῦ ἐργολάβου Π. Μανιάκ καὶ 3ον τὰ ἄρθρα 25, 26, 27, 28, 40 καὶ 41 τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως καὶ 13 καὶ 21 τῆς νέας :

« . . . Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα ἀπαίτησις (περὶ ἡμεροσίας ἀποζημιώσεως ἀνὰ δραχμὰς 200 δι' ἑκάστην τῶν πιστοποιήσεων 31, 32, 33 καὶ 34) εἶνε νόμιμος καὶ ἀποδεκτὴ ἀφ' οὗ ὡς καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 21279 ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1892 διαταγῆς μας ἀπεφάνθημεν συφέστατα καὶ κατηγορηματικά, δοίζονται ὑπὸ τῶν ἄρθρων 27 τῆς ἀρχικῆς καὶ 13 τῆς νέας συμβάσεως.

«Διὰ ταῦτα καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ περὶ λιμένων PKΘ' νόμου ἐκδοθέντος Β. Διατάγματος τῆς 10 Οκτωβρίου 1868, ἀπορρίπτομεν τὰ διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 10439 καὶ 14005 παρελθόντος ἔτους ἀναφορῶν τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβληθέντα ἀποσπάσματα τῶν ὑπὸ στοιχεῖα ΚΓ' καὶ ΚΔ' πράξεων αὐτῆς ἐφ' ὅσον ἀντίκεινται εἰς τὸ ἀνωτέρῳ σκεπτικόν, καὶ ἐγκρίνομεν τὴν πληρωμὴν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων δραχμῶν 200 περιοριζομένων ἐπὶ δύο μόνον ἐκ τῶν ἄνω πιστοποιήσεων λόγῳ συμβιβαστικῆς λύσεως τῆς ὑποθέσεως χάριν τῆς δοπίας ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἀποδεχθῇ αὐτὴν δ ἐργολάβος».

‘Η ἀπόφασις αὗτη ἐπεκυρώθη καὶ δι’ ὑπουργικῆς διατά-
γῆς τῆς 16 Μαρτίου 1894 δι’ ἡς παρηγγέλθη ὁ νομάρχης
νὰ κανονίσῃ ταχέως τὴν ὑπόθεσιν.

‘Αλλ’ ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἀντέταξεν, ως πάντοτε, δύ-
ναμιν ἀντιδράσεως, ἐμμείνασα εἰς τὰς διασκέψεις της, αἵτι-
νες τετράκις κατεδικάσθησαν καὶ ἀπερρίφθησαν ὑπὸ τῆς
ἀνωτάτης ἀρχῆς καὶ ἔξαιτου μένη παρὰ ταύτης τὴν ἀνά-
κλησιν τεσσάρων ὁμοφώνων ἀποφάσεων ληφθεισῶν ὑπὸ¹
πλειόνων Ὑπουργῶν καὶ τὰς ὅποιας ἡ ἐργολαβία ἀπεδέ-
χετο συμβίβαστικῶς μεθ’ ὅλην τὴν ζημίαν ἢν ἐπροξένουν
αὐτῇ. Οὕτω πράττουσα ἡ Ἐπιτροπὴ ζητεῖ παρὰ τοῦ
Ὑπουργείου ν’ ἀναγνωρίσῃ τοῦτο, ὅτι καλῶς ἐπραξεῖ ν’ ἀπει-
θῆσῃ πρὸς αὐτὸν παρὰ τὰς συμβάσεις καὶ τὸν νόμον.

‘Η Ἐπιτροπὴ ἐπικαλεῖται τὴν ἀπὸ 14 Νοεμβρίου 1893
γνώμην τοῦ νομικοῦ συμβούλου κ. Στούπη καθ’ ἢν ἡ ὑπο-
χρέωσις τοῦ ἐργολάβου πρὸς σύναψιν τοῦ δανείου, ἐλλεί-
ψει τῆς Ἐπιτροπῆς προκύπτει ὅχι μόνον ἐκ τοῦ ἄρθρου
41 τῆς συμβάσεως τοῦ 1879, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 21
τῆς συμβάσεως τοῦ 1888.

‘Αλλ’ ἐν πρώτοις παρατηρητέον ὅτι ἡ ἀπὸ 22 Ιανουα-
ρίου 1894 Ὑπουργικὴ ἀπόφασις εἶνε κατὰ δύο μῆνας καὶ
ἐπέκεινα μεταγενεστέρα τοῦ ἐγγράφου τοῦ κ. Στούπη καὶ
ὅτι ἐπικαλεῖται ἀκριβῶς τὰ προμνησθέντα ἄρθρα 41 καὶ 21
τῶν δύο συμβάσεων· ἀρα δὲ Ὑπουργὸς ἐξέδωκε τὴν ἀπό-
φασίν του τῆς 22 Ιανουαρίου 1894 ἐν γνώσει τῆς γνώμης
τοῦ κ. Στούπη.

‘Εκτὸς τούτου ἡ ἀπόφασις αὗτη δὲν εἶνε ποσῶς ἀσυμβί-
βαστος πρὸς τὴν γνώμην τοῦ προμνησθέντος νομικοῦ συμ-
βούλου, διότι οὗτος ἐρμηνεύει ἀπλῶς κατὰ τὴν ἰδέαν του
τὰ προμνησθέντα ἄρθρα 41 καὶ 21, οὐδενὸς ἐτέρου στοι-
χείου λύσεως ὑποβληθέντος εἰς αὐτόν.

‘Αλλὰ δὲν ὑπεβλήθη εἰς τοὺς νομικοὺς συμβούλους, ὅτι
τὸ δάνειον ὅπερ προέβλεπεν ἡ σύμβασις τοῦ 1879, ἵντο
ἀποκλειστικῶς προωρισμένον πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐργο-
λάβου Μανιάκ, ἐνῷ τὸ δάνειον ὅπερ προβλέπει ἡ σύμβα-

σις τοῦ 1888, ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν ἀνεύρεσιν μέσων πρὸς πληρωμὴν τοῦ ὑπερόγκου ποσοῦ τῶν 2,800,000 δρ., δι' ἕργα ἄτινα ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἥθελεν ἀναθέσει εἰς ἄλλα πρόσωπα, παρὰ τὸν ἐργολάβον Μανιάκ, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ.

Παρεδείθη ἐπίσης νὰ ἐρωτηθῶσιν οἱ σύμβουλοι περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ νόμου ΑΨΟΕ' τῆς 18 Ἀπριλίου 1889, ὅστις περιέχει τὴν ἀρίστην βάσιν ἐρμηνείας ὁρθῆς καὶ λογικῆς τοῦ ἀρθρου 21 τῆς νέας συμβάσεως, διότι ἀναφέρει ἀφ' ἐνὸς μὲν τίνες ἀσφάλειαι τῆς παλαιᾶς συμβάσεως μένουσιν ἐν ἴσχυΐ καὶ ἀφ' ἐτέρου τὰς τροποποιήσεις, ἃς οἱ νέοι πραγματικὸι δροι, ἀπήτησαν νὰ εἰσαχθῶσιν ἐν τῇ νέᾳ συμβάσει τοῦ 1888, σχετικῶς ὡς πρὸς τὸ δάνειον.

Παρεδείθη ὡσαύτως νὰ τεθῇ εἰς τοὺς νομικοὺς συμβούλους τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑπὸ τοὺς δρους τῆς πρώτης συμβάσεως καὶ ἔτι μᾶλλον τῆς δευτέρας, ἡ ὑποχρέωσις διὰ τὸν ἐργολάβον τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ δάνειον εἰς τὴν θέσιν τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἥδυνατο νὰ γεννηθῇ χωρὶς προγονούμενως νὰ κατασταθῇ ὑπερήμερος, χωρὶς νὰ εἰδοποιηθῇ ὁ Μανιάκ, ὅτι ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ παρητεῖτο τοῦ νὰ δανεισθῇ αὐτὴ ἡ ἴδια καὶ χωρὶς νὰ γνωρισθῇ εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν κατάστασιν τοῦ Ταμείου, ἀναλόγως τῶν ὑποχρεώσεων ἡ τῶν σχεδίων τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῆς ἐν ὅλῳ ἡ ἐν μέρει χρήσεως τῶν 2,800,000 δραχμῶν προωρισμένων πρὸς πληρωμὴν ἐργων ξένων τῇ ἐργολαβίᾳ, ποῖον ἔπρεπε νὰ εἴναι τὸ ποσὸν τοῦ δανείου, κατὰ ποίαν στιγμὴν ἔδει νὰ καταβληθῇ, διά τινας χρείας καὶ κατὰ ποῖον σύστημα ἐκδόσεων διαδοχικῶν ἀναλόγως τῶν λήξεων· πάντα δὲ ταῦτα ὁ Μανιάκ ἠγνόει, καὶ ἐν τούτοις ἔπρεπε νὰ τὰ μάθῃ, ὅπως ἄρξηται διαπραγματευόμενος περὶ τοῦ δανείου.

Ἐπὶ τέλους παρεδείθη ἐπιμελῶς νὰ κοινοποιηθῇ πρὸς τοὺς νομικοὺς συμβούλους δλόκληρος συλλογὴ ἀπείρων ἐπισήμων ἐγγράφων, πηγαζόντων ἐξ αὐτῆς τῆς Λιμενι-

κῆς Ἐπιτροπῆς, ἅτινα ἥθελον ἄρει ἀπὸ τὸ πνεῦμα αὐτῶν πᾶσαν ἀμφιβολίαν, καθόσον προκύπτει ἐξ αὐτῶν τῶν ἐγγράφων, ἐκδιδούμενων ἀδιακόπως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1891 μέχρις ἐσχάτως, ὅτι ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπή, ὅχι μόνον δὲν ἥθελησε ποτὲ νὰ παραιτηθῇ τῆς ἰδέας τοῦ νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴ τὸ δάνειον, ὅχι μόνον οὐδέποτε ἐσκέφθη σπουδαίως νὰ θέσῃ τὸν ἐργολάβον εἰς ὑπερηφερίαν, νὰ συνομολογήσῃ τὸ δάνειον ἀντ' αὐτῆς, ἀλλ' ὅτι πάντοτε ἔγραψε καὶ διεσκέφθη καὶ ἐνήργησεν εἰς τρόπον ὡστε νὰ δείξῃ ἀναμφιβόλως, ὅτι ἐσκόπει νὰ τὸ συνομολογήσῃ αὐτὴ ἡ ἰδία.

Συντομίας χάριν παραπέμπομεν εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου συνταχθὲν ὑπόμνημα, κατὰ Μαΐου τοῦ 1895, ὅπερ πρέπει ν' ἀναγνωσθῇ ὅπως μορφώσῃ τις ἀκριβῆ ἰδέαν περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἀρθρου 21 τῆς συμβάσεως τοῦ 1888, θεωρουμένου καθ' ἑαυτό, ὡς πρὸς τὴν ἐπικυρωτικὴν ἐρμηνείαν τοῦ νόμου τῆς 18 Ἀπριλίου 1889, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὡς πρὸς τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι ὁ ἐργολάβος χωρὶς νὰ τεθῇ εἰς ὑπερηφερίαν, ἥδυνθη καὶ ὠφειλε νὰ συνομολογήσῃ τὸ δάνειον ἀντὶ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ θεωροῦμεν ἀπαραίτητον ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα χαρακτηριστικά τινα ἀποσπάσματα τῶν ἐγγράφων, ἅτινα δίπτουσι πλῆρες φῶς ἐπὶ τοῦ σπουδαίου καὶ ὀριστικοῦ ζητήματος τοῦ νὰ γνωρίζῃ τις, ἐὰν ἀληθεύῃ ὅτι ἀπασαι αἱ πράξεις τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς διαψεύδουσι κατηγορηματικῶς τὰς δηλώσεις καὶ ἐρμηνείας καθ' ἄς ὁ ἐργολάβος ἔμελλε δῆθεν καὶ ὠφειλε νὰ συνομολογήσῃ τὸ δάνειον, τὸ ἀναγκαῖον πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ἀπαιτήσεώς του, καὶ καθ' ἄς μάλιστα ὁ ἐργολάβος ἔγεινεν αὐτὸς δανειστής.

Τίδον αἱ διασκέψεις τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Συνεδρία τῆς 20 Ιουνίου 1891. — 'Ελήφθη ὑπ' ὅψει ἐπιστολὴ τοῦ κ. Μανιάκ καὶ ὑπουργικὴ πρᾶξις, ὑπομιμήσκουσα τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ συνάψῃ τὸ

δάνειον, ὅπερ ἔξασφαλίζει τὴν πληρωμὴν τῶν ἐργασιῶν, ἐπεφορτίσθη ὁ πρόεδρος νὰ αἰτήσῃ ταὶ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν ἵνα διαπραγματευθῇ ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ μετὰ τῶν Τραπέζων δάνειον 3,250,000 δραχμῶν, ἐξ οὗ 1,750,000 δραχ. διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ κ. Μανιάκ, καὶ τὸ περιπλέον διὰ τὰς λοιπὰς ἐργασίας. Ἡ διάσκεψις καταλήγει, διὰ θερμῆς παρακλήσεως πρὸς τὸν Υπουργὸν ἵνα δώσῃ τὸ ταχύτερον τὴν συναίνεσίν του, ἵνα μὴ πληρώνῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ πλέον τῶν 8 % διὰ τόκους, τὴν ἡμερονδίαν ἀποζημιώσιν τῶν 200 δρ. διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς πληρωμῆς τῶν πιστοποιήσεων μετὰ τὴν 13 Ιουλίου ἐ. ἐ. (1891).

Συνεδρία τῆς 26 Ιουλίου 1891. — Ἡ Ἐπιτροπὴ συζητεῖ τὴν ύπὸ διμάδος τραπέζιτῶν ἐξ Ἀθηνῶν γενομένην πρότασιν περὶ δανείου 3,500,000 δρ., ἀποφασίζει νὰ μὴ ἔξακολουθήσῃ τὰς διαπραγματεύσεις καθόσον ἀπηνθύνθη ἥδη πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Συνεδρία τῆς 3 Αὐγούστου 1891. — Ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, δι’ ἣς ζητεῖ παρὰ τῆς Προεξοφλητικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Γενικῆς Ἐταιρίας τῶν Παρισίων προτάσεις διὰ δάνειον, δι’ ὅπερ θεωρεῖ ἕαυτὴν ύποχρεων πρὸς σύναψιν καὶ οὕτινος τὸ ποσὸν θέλει ἀνέλθει εἰς 4,000,000 δραχμῶν.

Συνεδρία τῆς 17 Οκτωβρίου 1891. — Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπορίπτει τὰς προτάσεις διμάδος τινός, τοῦ προσφερομένου ποσοῦ κριθέντος ἀνεπαρκοῦς.

Συνεδρία τῆς 21 Οκτωβρίου 1891. — Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐκφέρει γνώμην, ἵνα ἀναβάλῃ τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ δανείου διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι θέλουσι βελτιωθῆναι καὶ νὰ ζητήσῃ ἀμέσως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τὰς 600,000 δραχ. ἀναγκαιόσας διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῆς τετάρτης δόσεως τῶν ἐργασιῶν.

Συνεδρία τῆς 19 Οκτωβρίου 1892. — Δύο τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκθέτουσι τὰ διαβήματα αὐτῶν εἰς τὸ ἔσωτερικὸν καὶ τὸ ἔξωτερικὸν πρὸς σύναψιν δανείου 4,500,000 δραχ., προωρισμένου εἰς ἀποπλορωμὴν τοῦ ἐργολάθου *καὶ εἰς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς δευτέρας κατηγορίας.*

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν (ἔγγραφον εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὑπὸ χρονολογίαν τῆς 17 Οκτωβρίου), ἡ Ἐπιτροπὴ πιεσθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐργολαθίας, ζητεῖ παρ' αὐτῆς «παράτασιν τριῶν ἢ τεσσάρων μηνῶν».

Συνεδρία τῆς 2 Νοεμβρίου 1892. — Τὸ Ὑπουργεῖον ἐνέκρινε τὸ δάνειον τῶν 4,500,000.

Συνεδρία τῆς 26 Νοεμβρίου 1892. — Πλήρης πληρεξουσιότης ἐδόθη τῷ προέδρῳ, ἵνα διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ κ. Παπαγεωργίου, δάνειον 3,000,000 δρ. εἰς χρυσόν.

Συνεδρία τῆς 14 Απριλίου 1893. — Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιφορτίζει τὸν Πρόεδρον της νὰ προσθῇ εἰς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διαβήματα διὰ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου.

Συνεδρία τῆς 4 Ιουνίου 1893. — Ο Πρόεδρος ἀσχολεῖται πάντοτε εἰς τὸ δάνειον, ἐλπίζει δὲ νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὸ διαχέως.

Συνεδρία τῆς 28 Ιανουαρίου 1894. — Ἡ Ἐπιτροπὴ λαμβάνει γνῶσιν τῆς ὑπουργικῆς διαταγῆς τῆς 22 Ιανουαρίου, σχετικῆς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων, ἡμεροσίων ἀποζημιώσεων ἔνεκεν ὑπερημερίας, καὶ νομισματικῆς διαφορᾶς.

Συνεδρία τῆς 12 Φεβρουαρίου 1894. — Ἡ ἐπιτροπή, εἰς ἥν ὁ κ. Μανιάκ, ἔκαμε προφορικὴν ἐκθεσιν τῶν ἀξιώσεων αὐτοῦ, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐξέτασιν τῆς διαταγῆς τῆς 22 Ιανουαρίου καὶ ἀποφασίζει τὴν σύνταξιν λογαριασμοῦ, τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὀφειλομένων εἰς τὸν ἐργολάθον ποσῶν.

Συνεδρία τῆς 22 Φεβρουαρίου 1894. — Άνακοινωσίς τῶν κατὰ διαταγὴν συνταχθέντων λογαριασμῶν.

‘Η Ἐπιτροπὴ ἀναβάλλει τὴν ἔξέτασιν τούτων, ἀλλ’ ἀποφασίζει, ἵνα προσκληθῇ ἐκ νέου (!) ὁ κ. Μανιάκ, ἵνα συνάψῃ τὸ δάνειον, δι’ ὅπερ ἡ Ἐπιτροπὴ κηρύσσει ἑαυτὴν ἐν ἀδυναμίᾳ, ἵνα τὸ συνάψῃ αὐτὴν ἡ Ἰδία.

Δὲν ἐπρόκειτο περὶ νέας, ἀλλὰ πρώτης προσκλήσεως, γενομένης μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἡμέρων, ὅτε ἡ οἰκονομικὴ καὶ νομισματικὴ κατάστασις ἦτο τελείως κατεστραμμένη. “Ἀλλῶς ἡ πρόσκλησις αὗτη δὲν συνῳδεύετο ἐξ οὐδεμιᾶς τῶν πληροφοριῶν ἐκείνων, ἐλλείψει τῶν ὅποιων, πᾶσα διαπραγμάτευσις δανείου ἦν ἀδύνατος. “Οθεν ἡ πρόσκλησις αὗτη ἀπέτελει ἀπλῶν ἐπίδειξιν, προωρισμένην νὰ καλύψῃ κατόπιν ἑορτῆς τὴν ἀνεπανόρθωτον παράλειψιν, ἥν ἡ ὑπουργικὴ διαταγὴ τῆς 22 Ιανουαρίου 1894 εἶχε βεβαιώσει διὰ τῶν ἔξης :

« Ἀναφέρατε, πότε καὶ διὰ ποίου μέσου ἐγνωστοποιήσατε τῷ ἐργολάβῳ τὴν ἔξαντλοσιν τοῦ ταμείου σας καὶ ἔξητήσατε παρ’ αὐτοῦ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου, διότι πάντα ταῦτα οὖτος ἀφνεῖται ».

Ἐὰν τὰ περιστατικὰ ταῦτα δὲν ἔξεμπδένιζον τὴν ἀξιούμενην ὑπερημερίαν τῆς 16 Φεβρουαρίου 1894, ἡ ἐπιστολὴ αὗτη ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐματαιώθη καὶ κατέστη ἀνίσχυρος διὰ τῶν ἀκολούθων πράξεων. Ἡ πρώτη συνίσταται ἐν μιᾷ ἐπιστολῇ, συνταχθείσῃ τῇ 14 Μαρτίου 1894 (ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἐπιστολὴν τῆς 16 Φεβρουαρίου) ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἀναμιμνήσκεται, ὅτι ἀπὸ τριῶν ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἤτησατο παρὰ τῆς Τραπέζης δανείου 3,500,000 δραχμῶν προωρισμένον εἰς πληρωμὴν τῆς ἐργολαβίας Μανιάκ καὶ εἰς ἐπιχείρησιν νέων ἔργων ὅτι ἡ Τράπεζα ἀπέστερξε τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας, πρὸ πάντων ἐνεκα τῆς σπουδαιότητος

Συνεδρία τῆς 19 Ὁκτωβρίου 1892. — Δύο τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκθέτουσι τὰ διαβήματα αὐτῶν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς σύναψιν δανείου 4,500,000 δραχ., προωρισμένου εἰς ἀποπλορωμὴν τοῦ ἐργολάθου *καὶ εἰς ἀποπεράτωσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς δευτέρας κατηγορίας.*

Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν (ἔγγραφον εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὑπὸ χρονολογίαν τῆς 17 Ὁκτωβρίου), ἡ Ἐπιτροπὴ πιεσθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐργολαθίας, ζητεῖ παρ' αὐτῆς «παράτασιν τριῶν ἢ τεσσάρων μηνῶν».

Συνεδρία τῆς 2 Νοεμβρίου 1892. — Τὸ Ὑπουργεῖον ἐνέκρινε τὸ δάνειον τῶν 4,500,000.

Συνεδρία τῆς 26 Νοεμβρίου 1892. — Πλήρης πληρεξουσιότης ἐδόθη τῷ προέδρῳ, ἵνα διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ κ. Παπαγεωργίου, δάνειον 3,000,000 δρ. εἰς χρυσόν.

Συνεδρία τῆς 14 Ἀπριλίου 1893. — Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιφορτίζει τὸν Πρόεδρον της νὰ προβῇ εἰς ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διαβήματα διὰ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου.

Συνεδρία τῆς 4 Ιουνίου 1893. — Ο Πρόεδρος ἀσχολεῖται πάντοτε εἰς τὸ δάνειον, ἐλπίζει δὲ νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὸν ταχέως.

Συνεδρία τῆς 28 Ιανουαρίου 1894. — Ἡ Ἐπιτροπὴ λαμβάνει γνῶσιν τῆς ὑπουργικῆς διαταγῆς τῆς 22 Ιανουαρίου, σχετικῆς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων, ἡμεροσίων ἀποζημιώσεων ἔνεκεν ὑπερημερίας, καὶ νομισματικῆς διαφορᾶς.

Συνεδρία τῆς 12 Φεβρουαρίου 1894. — Ἡ ἐπιτροπή, εἰς ᾧν ὁ κ. Μανιάκ, ἔκαμε προφορικὴν ἐκθεσιν τῶν ἀξιώσεων αὐτοῦ, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἐξέτασιν τῆς διαταγῆς τῆς 22 Ιανουαρίου καὶ ἀποφασίζει τὴν σύνταξιν λογαριασμοῦ, τῶν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὀφειλομένων εἰς τὸν ἐργολάθον ποσῶν.

Συνεδρία τῆς 22 Φεβρουαρίου 1894. — Άνακοινωσίς τῶν κατὰ διαταγὴν συνταχθέντων λογαριασμῶν.

‘Η Ἐπιτροπὴ ἀναβάλλει τὴν ἔξετασιν τούτων, ἀλλ' ἀποφασίζει, ἵνα προσκληθῇ ἐκ νέου (!) δ. κ. Μανιάκ, ἵνα συνάψῃ τὸ δάνειον, δι' ὅπερ ἡ Ἐπιτροπὴ κηρύσσει ἐαυτὴν ἐν ἀδυναμίᾳ, ἵνα τὸ συνάψῃ αὐτὴν ἡ Ἰδία.

Δὲν ἐπρόκειτο περὶ νέας, ἀλλὰ πρώτης προσκλήσεως, γενομένης μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἑτῶν, ὅτε ἡ οἰκονομικὴ καὶ νομισματικὴ κατάστασις ἦτο τελείως κατεστραμμένη. “Ἀλλῶς ἡ πρόσκλησις αὗτη δὲν συναδεύετο ἐξ οὐδεμιᾶς τῶν πληροφοριῶν ἐκείνων, ἐλλείψει τῶν ὁποίων, πᾶσα διαπραγμάτευσις δανείου ἦν ἀδύνατος. “Οθεν ἡ πρόσκλησις αὗτη ἀπετέλει ἀπλῶν ἐπίδειξιν, προωρισμένην νὰ καλύψῃ κατόπιν ἑορτῆς τὴν ἀνεπανόρθωτον παράλειψιν, ἥν ἡ ὑπουργικὴ διαταγὴ τῆς 22 Ιανουαρίου 1894 εἶχε βεβαιώσει διὰ τῶν ἔξης :

« Ἀναφέρατε, πότε καὶ διὰ ποίου μέσου ἐγνωστοποιήσατε τῷ ἐργολάβῳ τὴν ἔξαντλησιν τοῦ ταμείου σας καὶ ἔξητήσατε παρ' αὐτοῦ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου, διότι πάντα ταῦτα οὖτος ἀρνεῖται ».

Ἐὰν τὰ περιστατικὰ ταῦτα δὲν ἔξεμπδένιζον τὴν ἀξιούμενην ὑπερημερίαν τῆς 16 Φεβρουαρίου 1894, ἡ ἐπιστολὴ αὗτη ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐματαιώθη καὶ κατέστη ἀνίσχυρος διὰ τῶν ἀκολούθων πράξεων. ‘Η πρώτη συνίσταται ἐν μιᾷ ἐπιστολῇ, συνταχθείσῃ τῇ 14 Μαρτίου 1894 (ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἐπιστολὴν τῆς 16 Φεβρουαρίου) ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, προέδρου τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Διευθυντὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. ‘Εν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἀναμιμνήσκεται, ὅτι ἀπὸ τριῶν ἑτῶν ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ ἤτησατο παρὰ τῆς Τραπέζης δανείου 3,500,000 δραχμῶν προωρισμένον εἰς πληρωμὴν τῆς ἐργολαβίας Μανιάκ καὶ εἰς ἐπιχείρησιν νέων ἔργων ὅτι ἡ Τράπεζα ἀπέστερξε τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας, πρὸ πάντων ἐνεκα τῆς σπουδαιότητος

τοῦ αἰτουμένου ποσοῦ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνανεοῖ τὰς ἑαυτῆς προτάσεις, περιορίζουσα τοῦ λοιποῦ τὴν αἴτησίν της εἰς 2,000,000 δραχμῶν· ὅτι ἐπεθύμει διὰ τοῦ οὗτω μειωθέντος δανείου «ν' ἀπαλλαγῇ πρὸ παντὸς τῶν βαρειῶν ὑποχρεώσεων αὐτῆς πρὸς τὴν ἐργολαβίαν Μανιάκ».

“Ἡρκεσαν ἐπομένως ἡμέραι τινὲς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἵνα τεθῇ εἰς ἀντίφασιν προφανῆ πρὸς τὴν ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου ἐπιστολὴν αὐτῆς. Βλέπομεν ἐπίσης, ὅτι ἡ ὁμολογηθεῖσα αἵτια τῶν προηγουμένων αὐτῆς ἀποτυχιῶν ἦν. ἡ πεισμοσύνη αὐτῆς ν' ἀποκρούῃ πᾶν δάνειον, ὅπερ, ἀπλούστατα θὰ ἐπέτρεπεν αὐτῇ νὰ πληρώσῃ τὰ χρέον της. Ἀφοῦ διέπραξε τὸ βαρὺ σφάλμα νὰ ἔλαττώσῃ τοὺς ἔξασφαλιστικοὺς φόρους, ἐν τούτοις ἔτρεφε τὴν μωρὰν ἐλπίδα νὰ εὔρῃ νέα σπουδαῖα ποσά, ἀναγκαιοῦντα, ἵνα ἐπιχειρήσῃ νέα ἔργα».

Τέλος (διότι πάντα συντελοῦσιν, ὅπως διαλάμψῃ ἡ ἀλήθεια) πᾶς τις ἐννοεῖ, ὅτι ἐὰν ἦτο κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εὔκολον νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἀναγκαῖον δάνειον διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν κ. Μανιάκ, ἡ Ἐπιτροπή, ἥτις ἥθελε νὰ δανεισθῇ πολὺ περισσότερον, δὲν θὰ ἐσκέπτετο νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της ὡς πρὸς τὸ δάνειον εἰς τὸν ἐργολάβον.

“Ολα τὰ γεγονότα ταῦτα εύρισκονται ἕδη βεβαιωμένα καὶ σχολιασμένα ἐν τῇ ὁγκώδει ἀλληλογραφίᾳ τοῦ κ. Μανιάκ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν διαμαρτυρίαν, ἥν ἀπούθυνε τῇ Ἐπιτροπῇ τῇ 9 Μαρτίου 1894, ὡς ἀπάντησιν «εἰς τὴν πρόσκλησιν» τῆς 16 Φεβρουαρίου.

Συνεδρία τῆς 21 Μαρτίου 1894. — ‘Ο Πρόεδρος ἀνακοινοῖ τὴν διαμαρτύρουσιν τοῦ Μανιάκ καὶ διαταγὴν Ὑπουργικὴν τῆς 15 Μαρτίου, παραγγέλλουσαν τὸν κανονισμὸν τῆς διαφορᾶς συμφώνως τῇ ἀποφάσει τῆς 22 Ιανουαρίου. Ἡ Ἐπιτροπὴ διορίζει 4 Δικηγόρους, ὅπως γνωμοδοτήσωσι περὶ τῶν ἀμφιβολιῶν καὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς συμβάσεως.

Συνεδρία τῆς 2 Απριλίου 1894. — Οἱ Δικηγόροι δὲν συνῆλ-

θον ἔτι· ἀλλ' ὁ ἐργολάβος διαμαρτύρεται καθ' ἐκάστην καὶ τὸ Υπουργεῖον ὑπομιμνήσκει τῇ Ἐπιτροπῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν προηγουμένων αὐτοῦ διαταγῶν.

Δικηγορικὸν Συμβούλιον τῆς 2 Μαΐου 1894. — Οἱ Δικηγόροι γνωμοδοτοῦσι συμφώνως τῇ γνώμῃ τοῦ κ. Μανιάκ ὑπὲρ τῆς πληρωμῆς εἰς χρυσὸν τῶν 35 %, τῶν ὀφειλομένων ποσῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ Δικηγόροι οὗτοι ἀγνοοῦντες τὰς διασκέψεις τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰ ἀνωτέρω γεγονότα, μὴ δυνάμενοι δὲ νὰ γνωρίζωσι τὰς κατόπιν γενομένας πράξεις τῆς Ἐπιτροπῆς, συμπεραίνουσιν, ἀλλ' οὐχὶ ἴσχυρῶς, ὑπὲρ τῆς ἀπορρίψεως τῶν ἡμεροσίων ἀποζημιώσεων, ἀλλὰ προσθέτουσι κατόπιν τὸ ἐπιβονθητικόν, συμαντικὸν ὅμως, συμπέρασμα, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ καταλογίσῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἄλλων παράλειψιν ἢ τὴν τῆς συνομολογήσεως τοῦ δανείου, παράλειψιν μοναδικήν, δι' ἣν, δύναται νὰ ὑποβληθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ μόνον εἰς τὴν ποινικὴν ὁρταν τῶν 200 δραχμῶν καθ' ἡμέραν καὶ διὰ πάσας τὰς βραδύτητας· ὅτι ὅμως ἡ ποινὴ αὗτη, δὲν δύναται νὰ ἔξακολουθήσῃ εἰμὴ μέχρι τῆς ἡμέρας (16 Ιανουαρίου 1894) καθ' ἣν δὲργολάβος προσεκλήθη ἐπισήμως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἵνα συνάψῃ αὐτὸς οὗτος τὸ δάνειον.

Εἴδομεν, ὅτι τὸ ἀρθρον 13 δὲν ἐπιτρέπει νὰ συμπεράνωμεν ὑπὲρ μιᾶς καὶ μόνης ἀποζημιώσεως, ὅταν, πλείονες πιστοποιήσεις καθυστεροῦσιν ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν· ἐκάστη δὲ τούτων ἀπαιτεῖ χωριστὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινικῆς ὁρτρας.

Παρετηρήσαμεν ἀφ' ἐτέρου ἀνωτέρω, καὶ θέλομεν ἵδει, δι' ὅλων τῶν ἀκολούθων πράξεων, ὅτι διὰ τῆς ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου ἐπιστολῆς ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἤδυνθη, οὐδὲ ἤθελοσε νὰ καταστήσῃ ὑπερήμερον τὸν ἐργολάβον. Υπὸ τὸ εὐεργέτημα τῶν δύο τούτων παρατηρήσεων (καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς Υπουργικῆς ἀποφάσεως, τῆς διαταξάσης τὴν πληρωμὴν δύο ἀποζημιώσεων) ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν

έκ της αίτιολογίας της ἀνωτέρω γνωμοδοτήσεως τῶν Δικηγόρων της Ἐπιτροπῆς, ὅτι αὕτη δὲν ἤδυνατο ἐν πάσῃ περιπτώσει ν' ἀποφύγη τὴν πληρωμὴν ἀποζημιώσεως μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ᾧ ἦτεθη δῆθεν ἐν ὑπερημερίᾳ ὁ ἐργολάβος.

Συνεδρία τῆς 4 Μαΐου 1894. — 'Η Ἐπιτροπὴ παρερχομένη τὴν ὁηθεῖσαν γνωμοδότησιν τῶν Δικηγόρων της, ἀπορρίπτει τὴν πληρωμὴν τῶν 35 % εἰς χρυσόν, ὡς καὶ τὴν τῶν δύο ἀποζημιώσεων, ἥ καὶ τῆς μιᾶς μόνης, καὶ ἐπιφορτίζει τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, ἵνα οὗτος παρακαλέσῃ τὸν Ὑπουργὸν πρὸς ἀναθεώρησιν τῆς ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου ἀποφάσεώς του. 'Ο Πρόεδρος ἐπιμένει εἰς τὸν ὑποχρεωτικὸν χαρακτῆρη τῆς ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀρθρου 17 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 10 Ὁκτωβρίου 1868..

Συνεδρία τῆς 15 Ιουλίου 1894. — 'Ο Πρόεδρος ἀγγέλλει εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὴν διαφωνίαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν Δικηγόρων της· εὔχεται λύσιν συμβιβαστικήν, ἐπιεικὴ διὰ τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον διὰ λογαριασμοῦ, ἐνῷ τὰ ποσὰ καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου ἀξιούμεναι ἀποζημιώσεις, ἥθελον κανονισθῆνεις ὡρισμένην χρονολογίαν, μὴ ὑπερβαίνουσαν τὴν προσωρινὴν παραλαβὴν τῶν ἐργῶν. «Δυστυχῶς ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐπέτυχε μέχρι τῆς σήμερον ἐν ταῖς προσπαθείαις της πρὸς σύναψιν τοῦ δανείου, δι' οὗ ἡ μετὰ τοῦ ἐργολάβου συνεννόησις ἥθελε διευκολυνθῆ».

Συνεδρίασις τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1894. — 'Η Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ βεβαιοῦσα, κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς ὑπουργικῆς τεχνικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν καλὴν κατάστασιν τῶν συμφώνως τῷ σχεδίῳ ἐκτελεσθέντων ἐργῶν, ἐγκρίνει τὴν δριστικὴν παραλαβὴν καὶ ἀποφασίζει ἵδιᾳ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸν ἐργολάβον τῆς λόγῳ ἐγγυήσεως κρατήσεως τῶν 200,000 δραχ., ὑπὸ τὴν μόνην ἐπιφύλαξιν τῆς ἐξελέγχεως τῶν πληρεξουσίων ἐγγράφων, ἄτινα φέρει ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἐργολαβίας.

Συνεδρίασις τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1894.— Ή 'Επιτροπή, ήτις
ηδη συνεζήτησε τὴν 2 Σεπτεμβρίου τὰς βάσεις δανείου ἐκ
2,000,000 δραχμῶν, καταλήγει εἰς τὴν «ἀπόλυτον καὶ ἀνα-
πόφευκτον ἀνάγκην τῆς συνάψεως τοῦ δανείου τούτου πρὸς κα-
νονισμὸν τῶν ἀνωμάλων ὑποθέσεων τοῦ λιμενικοῦ Ταμείου, το-
σούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον εἶναι πρὸς τοῦτο ὑπόχρεως, τόσον ὑπὸ^τ
τῆς συμβάσεως τῆς 22 Αὐγούστου 1879 μετὰ τοῦ ἐργολάβου Μα-
νιάκ, ὃσον ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς 18 Ιουλίου 1889, ὃς ἐπεκύρωσε τὴν
σύμβασιν τῆς 13 Ιουλίου 1888, ἡτις ἐπέβαλε εἰς τὴν Λιμενικὴν
'Επιτροπὴν ἔτι σοβαρωτέραν ὑποχρέωσιν." Άλλως, τὰ βάρον, ἄτινα
ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ τῆς Λιμενικῆς 'Επιτροπῆς ἔνεκα
τῆς μὴ μέχρι τῆς ἡμέρας ταύτης πραγματοποιήσεως
τοῦ ἀναγκαίου δανείου πρὸς κανονισμὸν μετὰ τοῦ
ἐργολάβου Μανιάκ, εἴναι ἀνώτερα πασῶν τῶν ὑπο-
χρεώσεων ἃς θ' ἀναλάβῃ δι' ἐνὸς δανείου.

Η 'Επιτροπὴ δὲν συνάπτει σήμερον δάνειον, ὅπως ἐκτε-
λέσῃ νέα ἔργα, ἀλλὰ τούναντίον ἵνα ἀντιμετωπίσῃ βαρυτάτας
καὶ ἐπειγούσας ὑποχρεώσεις. Διὰ τοῦτο, ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν,
συνεπείᾳ τῶν Ὑπουργικῶν διαταγῶν τῆς 29 Ιουλίου, 24
Οκτωβρίου 1891 καὶ 26 Οκτωβρίου 1892, ἀπυσθύνθη διὰ
δανείου εἰς δῆλα τὰ πιστωτικὰ ἴδρυματα τοῦ τε ἐσωτερικοῦ
καὶ ἔξωτερικοῦ.

Τέλος κατὰ τὸν παρελθόντα Ιούλιον ἥρξατο διαπραγμα-
τευομένη μετὰ τῆς δύμάδος, ἥτις ἀνέλαβε τώρα τὸ δάνειον
καὶ μετὰ πολλὰς συζητήσεις, κατέληξαν τέλος εἰς τὰς ση-
μερινὰς προτάσεις, αἵτινες, σχετικῶς μὲ τὰς νῦν περιστά-
σεις, δὲν θεωροῦνται βαρεῖαι διὰ τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον,
διότι τοῦτο ἔξακολουθεῖ πληρῶνον νῦν εἰς τὸν ἐργολάβον
Μανιάκ τόκον 8 % καὶ ὑποβαλλόμενον εἰς τὰς ἄλλας
αὐτοῦ ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς καὶ
τῶν ἡμεροσίων ἀποχημιώσεων».

Συνεπῶς, ἡ ἐπιτροπὴ ψηφίζει τὸ δικαίωμα δανείου τῶν δύο
ἔκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἐνώπιον τῆς διασκέψεως ταύτης, ἡς προηγουνται πολ-

λαὶ ἄλλαι ὅμοιαι, ἡ Ἐπιτροπὴ τολμᾶ σήμερον ν' ἀρνηθῇ τὸ δικαίωμα τῆς ἐργολαβίας ως πρὸς τὴν νομισματικὴν διαφορὰν καὶ τὰς ἡμεροσίας ἀποζημιώσεις, τολμᾶ νὰ ἴσχυρίζηται, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1891, τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς σύναψιν τοῦ δανείου εἶχεν οὐχὶ αὔτη, ἀλλ' ὁ ἐργολάβος! περιπλέον δὲ ὅτι ὁ ἐργολάβος λαμβάνων τὰς κατὰ τὴν 24 Μαΐου 1893 δοθείσας αὔτῷ ἐπιταγάς, συνῆψε δῆθεν διὰ μόνου τοῦ γεγονότος τούτου καὶ ἐναντίον ὅλων τῶν διαμαρτυρήσεων αὐτοῦ αὐτὸς οὗτος τὸ δάνειον! Τέλος ἐπιβονθητικῶς ὅτι διὰ τῆς ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1894 ἐπιστολῆς ἐγνωστοποίησε τὴν δριστικὴν αὐτῆς ἀπόφασιν πρὸς ἐγκατάλειψιν πάσης διαπραγματεύσεως καὶ τὴν ὑποκατάστασιν τοῦ κ. Μανιάκ διὰ τὴν διαπραγμάτευσιν δανείου, χάριν τοῦ ὅποίου ἐν τούτοις αὕτη διεσκέπτετο ἐπτὰ μῆνας βραδύτερον, ως ἀνωτέρω ἐρρέθη.

Συνεδρία τῆς 22 Σεπτεμβρίου 1894. — Ἐπιστολὴ τοῦ Προέδρου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, δηλοῦσα, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ συνάψῃ κατεπειγόντως τὸ δάνειον τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Συνεδρία τῆς 29 Σεπτεμβρίου 1894. — Ἀνακοίνωσις τῶν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Τραπέζης προταθέντων ὅρων τοῦ δανείου ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐγκρίσεως ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Τραπέζης.

Συνεδρία τῆς 4 Ὀκτωβρίου 1894. — Τοῦ συμβουλίου τῆς Τραπέζης ἐγκρίναντος τοὺς ὅρους τοῦ δανείου τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραχμῶν, αἰτηθέντος διὰ τῆς ἐπιστολῆς τῆς 4 παρελθόντος Μαρτίου, ὁ Διευθυντὴς ἐζήτησε τὰ ἀναγκαιοῦντα ἔγγραφα διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ συμβολαίου. «Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπομένη είς τὰ ὑπὸ στοιχεῖα λβ' τῆς 14 Σεπτεμβρίου καὶ λε' τῆς 29 Σεπτεμβρίου πρακτικὰ αὐτῆς καὶ θεωροῦσα ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς συνομολογήσεως τοῦ ἐν λόγῳ δανείου εἶναι ἀναπόδραστος, οἱ ὅροι δὲ ὑφ' οὓς προσφέρε-

ταὶ αὐτῇ σῆμερον ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἶναι συμφερώτεροι ἐκείνων ὑφ' οὓς ἐψήφισε τὸ αὐτὸ δάνειον κατὰ τὸ ἐν λόγῳ λαβό πρακτικὸν αὐτῆς, μὴ ἐγκριθὲν εἰσέτι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, ἔχουσα ὑπὸ ὅψει τὴν β' παράγραφον τοῦ μόνου ἀφθρού τοῦ νόμου ΑΨΕ' τῆς 18 Ἀπριλίου 1889 καὶ τὰς ὑπὸ ἀριθ. 13,419 ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1891, 18,825 ἀπὸ 24 ὁκτωβρίου ίδιου ἔτους καὶ 19,972 ἀπὸ 26 ὁκτωβρίου 1892 διαταγὰς τοῦ Ὑπουργείου, ἐγκρίνει α') ἵνα συνομολογήσῃ μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἰς βάρος τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου χρεωλυτικὸν δάνειον ἐκ δραχ. 2,000,000.»

Συνεδρία τῆς 16 Ἰανουαρίου 1895.—'Ανακοίνωσις ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῆς 9 Ἰανουαρίου, ἐγκρινούσης τὴν ὑπὸ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς σύναψιν δανείου μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Συνεδρία τῆς 26 Ἰανουαρίου 1895.—'Η Ἐπιτροπὴ δηλοῖ τῷ ἀντιπροσώπῳ τοῦ ἐργολάβου, προσκληθέντι ἐν τῇ συνεδρίᾳ, ὅτι εἶναι ἔτοιμη νὰ συνομολογήσῃ τὸ δάνειον καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ἐργολαβία πρέπει νὰ ἀρῃ τὰς κατασχέσεις.

Διατί αἱ τελευταῖαι αὗται συμφωνίαι ἔμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος; 'Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι βέβαιον, ὅτι, ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπήκουεν εἰς τὰς ὑπουργικὰς διαταγὰς τοῦ 1891, ἦθελεν εἰσθαι αὐτῇ εὔκολον νὰ συνάψῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην δάνειον ἀρκοῦν νὰ πληρώσῃ τὸν κ. Μανιάκ. 'Απειθοῦσα εἰς τὴν διαταγὴν ταύτην, σωρεύουσα τὰ σφάλματα καὶ τὰ δείγματα ἀκατανοίτου ὀλιγωρίας, ἡ Ἐπιτροπὴ προύξενησε τῇ ἐργολαβίᾳ σπουδαίας ζημίας. 'Αφῆκε ν' αὐξήσῃ ἡ νομισματικὴ διαφορὰ κατὰ 40 τοῖς %, ὡς ἐπίσης νὰ συσσωρεύωνται οἱ τόκοι καὶ αἱ ἀποζημιώσεις· ὅταν δὲ ἡ ἐργολαβία, ὑφίσταμένη τὴν μακρὰν καθυστέρησιν τῶν κεφαλαίων, ὥν καὶ αὐτὴν αὕτη εἶναι ὀφειλέτις πρὸς τρίτους, δεχομένη, ἵνα ὑπακούσῃ εἰς τὰς ὑπουργικὰς

ἀποφάσεις, τὴν μεγίστην ζημίαν, ἥν προξενεῖ αὐτῇ ἡ ὑψώσις τοῦ νομίσματος ἐπὶ τῶν 65 % πληρωτέων εἰς χαρτί, παραιτουμένη μέρους τῶν ἡμεροσίων ἀποζημιώσεων, ἃς αἱ συμβάσεις τῇ εἶχον ἔξασθαλίσει, ὑποκύπτει εἰς τὰς ἀμετακλήτους ἀποφάσεις τῆς ἀνωτέρας ἀρμοδίας ἀρχῆς, τότε ἡ Ἐπιτροπή, ἐν τῇ μωρῷ ἐλπίδι τοῦ νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν εὐθύνην καὶ νὰ καλύψῃ τὰ βαρέα σφάλματά της, οὐδὲν εὔρισκει καλλίτερον, εἰμὴν γ' ἀρνηθῆ τὰ γεγονότα, νὰ στραγγαλίσῃ τὰ κείμενα, νὰ παρουσιάσῃ ὡς καταστάσεις πληρωθέντων ποσῶν τὰς καταστάσεις τῶν ἀπλῶς γραφομένων ποσῶν, νὰ παραστήσῃ ὡς ἄνευ ἐπιφυλάξεως ἀποδεκτὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου κατάστασιν, ἐναντίον τῆς δοπίας ὁ τελευταῖος οὗτος οὐδέποτε ἐπαύσατο διαμαρτυρόμενος.

Ἐν μόνον πρᾶγμα ἐλησμόνησεν ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπή, ὅτι ἡ ἑαυτῆς σύγχυσίς καὶ καταδίκη προέκυπτεν ἐκ τῶν ἴδιων αὐτῆς ὄμολυγιῶν. Διὰ τῶν πράξεων της, πασῶν συμφώνων, ἀπέδειξεν ὅτι οὐδέποτε αὕτη παρητήθη, ὅτι οὐδέποτε ἤννόησε νὰ παραιτηθῇ τῆς ἰδέας νὰ συνομολογήσῃ αὐτὴ τὸ δάνειον, ὅτι οὐδέποτε ὁ κ. Μανιάκ ἐτέθη εἰς θέσιν νὰ συνομολογήσῃ τὸ δάνειον ἀντ' αὐτῆς, ὅτι συνεπῶς, δὲν δύναται σῆμερον νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἐπὶ τῶν συμβάσεων βασιζομένας ἀπαιτήσεις τῆς ἐργολαβίας, νὰ ἴσχυρισθῇ, ὅτι ὁ κ. Μανιάκ ὠφειλε νὰ συνομολογήσῃ τὸ δύνειον. Αὐτὴν ἡ ἴδια ἔξηγαγε ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ καὶ ταῖς διασκέψειν, ἃς πρὸ μικροῦ ἀνωτέρω εἴδομεν, τὰς συνεπείας τῆς ψευδοῦς θέσεως ἐν ᾧ ἐθετο ἑαυτὴν ἀφοῦ ἀπεριστρόφως διεκόρυξεν, συμφωνοῦσα κατὰ τοῦτο μὲ τὰς εἰδοποιήσεις τοῦ μηχανικοῦ της¹ καὶ τῶν Ὑπουργῶν, ὅτι ἡ ἐπιβράδυνσις παρ' αὐτῆς τῶν διαπραγματεύσεων τοῦ δανείου, τὴν ὑπεχρέου νὰ ὑποστῇ τὰς ἡμεροσίους ἀποζημιώσεις

¹ Ἰδὲ κατωτέρω, ἐν τοῖς παραρτήμασιν, τὴν γνώμην τοῦ μηχανικοῦ τούτου, ἔξηγμένην ἐκ τῆς ἐκθέσεως ἥν ἀπούθυνεν οὗτος τῇ Ἐπιτροπῇ ἐπὶ τῇ αἰτήσει της.

καὶ τὴν νομίσματικὴν διαφοράν, νομίμῳ τίτλῳ ἀξιουμένην
ὑπὸ τοῦ ἐργολάβου.

Δικαίως ὅθεν ὁ Ὑπουργὸς τοῦ 1892, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν φητῶν καὶ κατηγορηματικῶς συμφωνηθέντων δρῶν καὶ μελετῶν τὰς ἀξιώσεις δι’ ᾧ ἡ ἐπιτροπὴ ξητεῖν' ἀποφύγῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἑαυτῆς ὑποχρεώσεων διακρούττει, ὅτι δυνάμει τοῦ περὶ ἐκτελέσεως λιμενικῶν ἐφασιῶν νόμου μεταφρασμίζει καὶ ἀποκρούει τὰς διασκέψεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διατάσσει τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλούμενων ποσῶν· δικαίως δὲ καὶ ὁ Ὑπουργὸς τοῦ 1894, ἀναμιμνησκόμενος, τὸ σαφῶς καὶ κατηγορηματικῶς ἀποφασισθὲν διὰ τῆς ἀπὸ 22 Νοεμβρίου 1892 διαταγῆς, ἔρειδόμενος δὲ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ περὶ κατασκευῆς λιμένων νόμου, ἀπορρίπτει τὰ πρακτικὰ τῶν διασκέψεων τῆς Ἐπιτροπῆς, καθόσον ἀντίκεινται τῇ ἀποφάσει τοῦ καὶ διατάσσει συνεπῶς τὴν πληρωμήν. Ὁ δὲ αὐτὸς Ὑπουργός, γράφει τῷ Νομάρχῃ τῇ 16 Μαρτίου 1894 νὰ δώσῃ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταχεῖαν λύσιν, συμφώνως τῇ ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου διαταγῇ· τῇ δὲ 15 ἐπιόντος Ἀπριλίου ὑπομιμνήσκει τῷ Νομάρχῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀπὸ 15 Μαρτίου διαταγῆς τοῦ.

Ἐξ οὗ βλέπομεν ἄλλως, ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ δὲν ἀπούθυναν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ὡς ἡθέλησαν νὰ παραστήσωσιν, ἀπλᾶς ἐπισήμους δηλώσεις, ἄλλὰ φητὰς ἀποφάσεις μετὰ ἐπειγουσῶν καὶ ἐπανειλημμένων διαταγῶν νὰ τὰς ἐκτελέσῃ.

Ἐπὶ τοῦ ἀμετακλήτου χαρακτῆρος τῶν ἀποφάσεων τούτων, θὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὴν κάτωθι γνώμην τῶν νομομαθῶν.

«Κατὰ τὸ ἀρθρον 17 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 10 Ὁκτωβρίου 1868, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν εἶχε ὅπτῶς τὸ δικαίωμα νὰ τροποποιῇ τὰς ἀποφάσεις τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς· τὸ διάταγμα τοῦτο ἔχει ἴσχὺν νόμου, διότι ἐξεδόθη πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου ΧΚΘ' τῆς 28 Δεκεμβρίου 1865, οὗτινος τὸ ἀρθρον 4^{ον} φέρει ὅτι τὰ καθήκοντα τῶν λιμενικῶν ἐπιτροπῶν θέλουσιν ὀρισθῆναι διὰ Β. Διατάγματος. Ὁθεν τὸ δικαίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ νὰ τροποποιῇ τὰς ὅπθείσας ἀποφάσεις εἶναι ἀναμφισβήτητον».

'Εν τούτοις δὲν ἡ διαγωγὴ τῆς Λιμενικῆς 'Επιτροπῆς δὲν ἔβλαψε μόνον τὴν 'Εργολαβίαν, ἀλλὰ' ἔβλαψε καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου καὶ τῆς πόλεως Πατρῶν.

Οὕτω, πολλάκις ἡ 'Εργολαβία παρεκάλεσεν αὐτὴν καὶ προσεκάλεσε δι' ἔξωδίκων πράξεων ν' ἀνταλλάξῃ τὰς πιστοποιήσεις μεγάλων ποσῶν διὰ πιστοποιήσεων ἐκ μικρῶν ποσῶν ἐκάστην· ἀποτέλεσμα δὲ τῆς ἀρνήσεως τῆς 'Επιτροπῆς εἶναι, δτὶ μέχρις οὗ συναχθῇ τὸ ποσὸν τὸ ἀναγκαῖον πρὸς πληρωμὴν πιστοποιήσεως μεγάλου ποσοῦ ἀπαιτεῖται ώς ἔγγιστα ἐν καὶ ἥμισυ ἔτος. Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἀναβολὴ αὗτη ζημιοῦ τὴν 'Εργολαβίαν, ἀλλὰ δὲν ὠφελεῖ τὴν 'Επιτροπήν, ἥτις πληρώνει 8 % ἐπὶ τῶν καθυστερουμένων πληρωμῶν, ἀφοῦ πρὸ πάντων ἀπὸ τὸ τελευταῖον ἔτος ἡ 'Εθνικὴ Τράπεζα ἐδήλωσεν, δτὶ δὲν θὰ πληρώνῃ πρὸς αὐτὴν εἰς τὸ ἔξην κανένα τόκον ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῇ κατατίθεμένων εἰσπράξεων τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου !

'Αφ' ἑτέρου, παρὰ τὰς 'Υπουργικὰς διαταγὰς καὶ τὰς ἰδίας αὐτῆς ὑποσχέσεις, ἡ 'Επιτροπὴ ἀρνεῖται ν' ἀπαλλάξῃ τὴν 'Εργολαβίαν τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἔγγυήσεως ἐκ 400,000 δραχμῶν, καὶ ἐπιμένει εἰς τὴν ἀρνησιν ταύτην παρανόμως καὶ ἀνευ συμφέροντος ἀφ' οὗ δριστικῶς παρέλαβε τὰ ἔργα, προτιμῶσα νὰ πληρώνῃ τόκον 4 % ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ μόνον καὶ μόνον ὅπως εἶναί δυσάρεστος εἰς τὴν 'Εργολαβίαν !

Διὰ τὸν ἔργολάβον Μανιάκ ἡ σύμβασις τοῦ 1888, ἣν ἦναγκάσθη ν' ἀποδεχθῇ ὑπῆρξε καταστρεπτική. Όχι μόνον ἐκ τῆς ἔργολαβίας οὐδεμίαν ἐπορίσθη ὠφέλειαν ἀλλὰ' ἀπώλεσεν δλόκληρον τὴν περιουσίαν τοῦ, ὅπως ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του ἀκριβῶς καὶ ἐπὶ τέλους ἀπεβίωσε μετὰ δεκατεσσάρων ἔτῶν προσπαθείας καὶ πάλιν ἀφήσας τὴν σύζυγόν του καὶ τὰ τρία τέκνα του εἰς τοιαύτην ἀνέχειαν, ὥστε οἱ συνεταῖροί του ὑποχρεούνται νὰ καταβάλλωσιν αὐτοῖς μικρὰν μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν ὅπως πορίζωνται τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα πρὸς τὸ ζῆν, οἱ δὲ δανεισταὶ τῆς ἔργολαβίας δὲν θὰ ἀποπληρωθῶσι καὶ ἀν ὑποτεθῇ, δτὶ ἡ

'Εργολαβία λαμβάνει τὴν σήμερον πᾶν ὅ,τι τῇ ὁφείλεται! 'Ἐν τούτοις ἡ πόλις τῶν Πατρῶν μὲ δλα τὰ σφάλματα τῆς Λιμενικῆς 'Ἐπιτροπῆς ἐδαπάνησε υόλις τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ ἥθελε πληρωθῆ διὰ παρόμοια ἔργα ἐν τῇ Δύσει, ἐνθα τὰ πάντα εἶναι εὐθηνότερα.' Άλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ἐργοδότας νὰ καταχρασθῶσι τῆς θέσεώς των ἀπέναντι τῶν δυστυχῶν ἐργολάβων, ὅπως καταστρέψωσι τούτους.

'Ἐνώπιον τοιούτων ἀποτελεσμάτων, ἡ Λιμενικὴ 'Ἐπιτροπὴ τολμᾷ ν' ἀρνηθῆ καὶ τὸ μέρος τοῦ χρέους της διὰ τὸ ὄποιον ἔξεδωκε πιστοποιήσεις, ἥτοι ἐντάλματα, ἃτινα ἔμειναν ἀπλήρωτα μόνον καὶ μόνον ἔνεκα ἐλλείψεως χρονιμάτων καὶ πειρᾶται παντοιοτρόπως ν' ἀποπλανήσῃ τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ κοινοῦ ἐν γένει, δίδουσα τὸ παράδειγμα ὑποδεεστέρας διοικητικῆς ἀρχῆς ἀπειθούσης πρὸς τὰς ἀποφάσεις καὶ τὰς διαταγὰς πέντε διαφόρων 'Τπουργῶν, οἵτινες ἔξεδωκαν αὐτὰς μὲ δλας τὰς εὔνοιϊκὰς πρὸς τὴν Λιμενικὴν 'Ἐπιτροπὴν διαθέσεις των, μὴ δυνάμενοι νὰ πράξωσιν ἄλλως ὡς ἐκ τοῦ σαφοῦς γράμματος τοῦ νόμου, πρὸς ὅ συνεμορφώθησαν, καὶ πρὸς ἃς ἀποφάσεις ἀν ὑπίκουεν ἡ Λιμενικὴ 'Ἐπιτροπή, ὡς εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν, ἥθελον ἐκλίπει τὴν σήμερον ἐκ τοῦ μέσου ἡμῶν αἱ διαρκεῖς καὶ ἀδιάλυτοι ἀμφιλογίαι.

'Ἐφάνη ἡμῖν ὡφέλιμον νὰ διέλθωμεν ἀναθεωροῦντες, οὐχὶ δλα τὰ σημεῖα τῆς διαφωνίας ἃτινα ὑφίσταντο κατ' ἀρχὰς μεταξὺ τῆς Λιμενικῆς 'Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς 'Ἐργολαβίας, ἀλλὰ μόνον τὰ σημεῖα ἐκεῖνα ἐφ' ὃν αἱ ἀξιώσεις τῆς 'Ἐργολαβίας ἀνεγνωφίσθησαν ως βάσιμοι ὑπὸ τοῦ 'Τπουργείου καὶ ἐκανονίσθησαν δι' ἀποφάσεων, ἃς ἡ 'Ἐργολαβία ἀπεδέξατο, ὅπως συμβιβασθῆ μετὰ τῆς 'Ἐπιτροπῆς, ἀφήνουσα τὸ περὶ πλέον τῶν ἀξιώσεών της, ἐὰν ἐπήρχετο λύσις συμβιβαστική.

'Ἀπεδείχθη ἀνωτέρω, ὅτι ὅχι μόνον αἱ ἀποφάσεις αὗται τοῦ 'Τπουργείου εἰσὶν δριστικαί, ὅτι συνεπῶς ἡ 'Ἐργολαβία εὐρίσκεται πρὸ κανονισμοῦ γενομένου συμβιβαστικῶς ἀπὸ κοινῆς συμφωνίας, ὑπὸ δρους μὴ παρέχοντας οὔτε

αίτιαν ούτε ἀφοροῦν διὰ πραγματογνωμοσύνην, ἀλλ᾽ ἔτι ὅτι ὅλα τὰ οὕτω κανονισθέντα ζητήματα ἐρρυθμίσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μᾶλλον στενῆς ἐφαρμογῆς τῶν συμβάσεων, ὅλων τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγερθεισῶν ἀντιρρήσεων στερουμένων σοδαρότητος, ἢ στηριζομένων ἐπὶ ἴσχυρισμῶν ὧν ἡ ἀνακρίβεια καταδήλως ἐδείχθη.

Ἄρκει νὰ διορθωθῶσι οἱ λογαριασμοὶ τῆς Ἐπιτροπῆς συμφώνως πρὸς τὰ προπαρατεθέντα συμπεράσματα, ὅπως ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ὁ ἀληθὴς λογαριασμὸς μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ Ἐργολαβίας, συνταχθεὶς «ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπουργικῶν ἀποφάσεων», κλεισθεὶς κατὰ κεφάλαιον καὶ τόκους, τῇ 31 Ἰουλίου 1896, καὶ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ὃλων τῶν πληρωθέντων προηγουμένων λογαριασμῶν καὶ διὰ προσωρινῆς μετατροπῆς τῶν πληρωτέων εἰς χρυσὸν 35 %, κατὰ τὴν ἀξίαν τούτων τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2,185,000, ὅπερ ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ τῆς πρὸς τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπιστολῆς του ὑπὸ χρονολογίαν τῆς 9 Ὁκτωβρίου 1896. — Ἐν τῷ ποσῷ τούτῳ δὲν περιλαμβάνεται ἡ τρίτη ἀποζημίωσις, ἥν, ἐὰν δὲν συμβίβασθῇ, δικαιοῦται ἡ Ἐργολαβία ν' ἀπαιτήσῃ διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἀποδώσεως, τῆς λόγω ἐγγυήσεως κρατήσεως.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ κατ' ἀντιμωλίαν κανονισθὲν ποσόν, οὗτινος ἡ Ἐργολαβία ἀπαιτεῖ τὴν πληρωμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν εἰς τὴν ὄπιθεῖσαν χρονολογίαν, ἐκτός, ἐννοεῖται τῶν τροποποιήσεων, τόσῳ εἰς τὸ ἐνεργητικόν, ὃσῳ καὶ εἰς τὸ παθητικόν, αἵτινες θὰ προκύψωσιν, εἴτε ἐκ τῶν τόκων καὶ ἀποζημιώσεων, παρελθόντων ἢ μελλόντων ἀπὸ 31 παρελθόντος Ἰουλίου μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς, εἴτε ἐκ τῶν πληρωνομένων λογαριασμῶν ἀπὸ 31 Ἰουλίου, εἴτε τέλος ἐκ τῶν μεταβολῶν τῆς νομίσματικῆς διαφορᾶς κατὰ τὰς ἐποχὰς τῆς πραγματικῆς πληρωμῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ νομίσματος κατὰ τὴν 31 Ἰουλίου.

Οὕτω κανονισθέντος τοῦ λογαριασμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει ὁριστικῆς συμφωνίας μεταξὺ τῆς ἀνωτέρας Διοικητικῆς ἀρ-

χῆς καὶ τῆς Ἐργολαβίας, συμφωνίας δι' ᾧ, ὅλα τὰ πρὸ
ταύτης ἐπίδικα ζητήματα ἐλύθησαν, δὲν ύφίσταται λόγος
πρὸς νέαν ἔξετασιν, συνεπῶς δὲ οὐδὲ πρὸς πραγματογνω-
μοσύνην. Ἐν ἀλλαις λέξεσιν ἀπαιτεῖται νέα καὶ ἐκουσία
συμφωνία ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, πρὸς συμβιβαστικὴν
αὔξησιν ἢ μείωσιν τῶν ποσῶν, ἀτιγα αὐτὰ ταῦτα τὰ μέρη
ἐκ συμφώνου ἀπεφάσισαν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

Γνώμη του υπουργανικοῦ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ο Κος Δ' Ἰστρια, μηχανικὸς τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπῆρξεν, ἐκ μέρους αὐτῆς, ὁ κύριος παράγων καὶ συντάκτης τῆς Συμβάσεως τῆς 13ης Ἰουλίου 1888: Ἐνδιαφέρει δόθεν νὰ γνωρίσωμεν τὴν γνώμην του ἐπὶ τῶν ζητημάτων τοῦ δανείου, τῶν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων καὶ τῆς πληρωμῆς τῶν 35 τοῖς $\%$ εἰς χρυσόν. Ἡ γνώμη αὕτη περιέχεται ἐν τοῖς κάτωθι ἀποσπάσμασι ἐκθέσεως τινος, τὴν διποίειν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔζητησεν ἀπὸ τὸν Κονδυλαρίαν:

« Ἡ παλαιὰ Σύμβασις προέβλεπεν, διτε ὁ Ἐργολάβος θὰ συνωμολόγει τὸ δάνειον ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔκαμνε τοῦτο ἐντὸς ὥρισμένου χρόνου. Ἐν τῇ Συμβάσει ὅμως τοῦ 1888, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπεφυλάχθη τὸ δικαίωμα νὰ πληρώνῃ ἀλλα ἔργα διὰ τοῦ προϊόντος τοῦ δανείου. Ἔκτοτε δὲ κατὰ φυσικὴν συνέπειαν ἀνέλαβε τὸ βάρος τοῦ δανείου τούτου, ἀποκλείσαντα τὴν παλαιὰν πιθανότητα ἐπεμβάσεως τοῦ Ἐργολάβου ».

« Ἡ προσωρινὴ παραλαβὴ τῶν ἔργων ἔλαβε χώραν κατὰ τὸν μῆνα Ιούλιον 1892, ὅχι ὅμως ἀνευ τινὸς δυσκολίας, ἐνεκα τῆς, ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τῆς παραλαβῆς, παρουσίας τῶν Μελῶν τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὰ Μέλη αὐτῆς, κατιδόντα τὴν παντελὴ ἔξαντλησιν τῶν πόρων τοῦ Λιμενικοῦ Ταμείου, προσεπάθησαν, παρὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην τοῦ Νομάρχου, νὰ ἐγείρωσι πάσης φύσεως δυσκολίας, διποις ἐπιβραδύνωσι τὴν παραλαβὴν καὶ ἀποφύγωσιν οὕτω τὰς ἀποζημιώσεις ἃς θὰ ἐπλήρωνον μεταγενεθέρως, ἐνεκα τῆς ἐπελθούσης εἰς τὰς πληρωμὰς βραδύτητος. Εὔτυχῶς, κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Ἑπουργὸς δὲν ἔλαβε ποσῶς ὑπὸ σημείωσιν τὴν γνώμην τῶν Μελῶν τῆς

Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἀπεδέξατο τὴν ιδέαν τοῦ Νομάρχου καὶ τῶν πέντε Μηχανικῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν Ἐπιτροπὴν παραλαβῆς, οἵτινες ἀνεγνώρισαν, ὅτι τὸ πρόχωρα ἦτο μικρότερον, ὑψηλότερον καὶ πλατύτερον ἀφ' ὅτι καθωρίζετο ἐν τῷ συμβολαίῳ».

«'Η ύπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιγενομένη βραδύτης εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν ἐκτελεσθέντων ἕργων εἶναι λίαν ἐπιζήμιοι τῇ Ἐργολαβίᾳ, διότι παρεμποδίζει αὐτὴν ἀπὸ τοῦ νὰ χρησιμοποιηῇ τὰ ὄφειλόμενα αὐτῇ κεφάλαια εἰς νέας ἐπιχειρήσεις. Η Ἐργολαβία ἡναγκάσθη νὰ διατυπώσῃ ἀπαιτήσεις, αἵτινες εἰσὶ δυστυχῶς κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον σοβαραί, καθ' ὅδον στηρίζονται ἐπὶ δητῶν ὅρων τοῦ τε παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου δυμβολαίου».

« Ἡ Ἐργολαβία ζητεῖ κατὰ πρῶτον τοὺς τόκους ἐπὶ τῶν ὄφειλο-
μένων αὐτῇ ποσῶν, ἔπειτα 200 δρ. ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν δι' ἑκά-
στην τῶν μὴ πληρωθεισῶν πιστοποίησεων, τέλος δέ, τὴν συναλλαγ-
ματικὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ
πληρωμή, καὶ ἐκείνης καθ' ἣν θέλει γίνει ὅντως αὕτη ».

« Οι τόκοι καὶ αἱ ἀποζημιώσεις δότῶς καθορίζονται ἐν τῷ συμβολαιώ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν συναλλαγματικὴν διαφοράν, φαίνεται αὕτη δικαία, καὶ πιθανὸν εἶναι νὰ παραχωρηθῇ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, ἐν περιπτώσει καθ' ἥν ὑποβεληθῇ αὐτοῖς τὸ ζήτημα ».

« "Οσον ἀφορᾷ τὴν τελευταίαν ταύτην ἀπαίτησιν, δὲ Ἐργολάβος δὲν προεῖδε τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ συναλλαγματικὴ διαφορὰ ἀντὶ ν' αὐξήσῃ ἥθελεν ἐλαττωθῆ¹. Γνωρίζουμεν δέ τι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ Ἐπιτροπὴ προτίθεται νὰ ξητήσῃ, ως ἀντάλλαγμα, δπως δὲ δριστικὸς λογαριασμὸς τῶν ἔργων ἐλαττωθῆ κατὰ τὸ ποσὸν τὸ ἀναλογοῦν πρὸς τὴν καλλιτέρευσιν τῆς συναλλαγματικῆς διαφορᾶς ».

«Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπειδὴ αἱ ἡμερήσιαι διακοσιάδραχμοι ἀποζημιώσεις εἶναι αἱ μᾶλλον ἐπιβαρυντικαὶ, ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει εύρεθη

⁴ Βεβαίως τὴν πρόειδεν ὁ Ἐργολάθος, ἀφοῦ ζητεῖ ἀπλῶς καὶ μόνον τὴν πληρωμὴν 35 % εἰς χρυσόν, ἢ τὴν εἰς χαρτονόμισμα μετατροπὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πληρωμῆς.

εἰς δύσκολον θέσιν κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ δριστικοῦ κανονισμοῦ τοῦ λογαριασμοῦ, ακθόσον τότε θέλει παρατηρήσει ὅτι τὸ πληρωτέον πώσὸν θέλει ἔχει ἐκτάκτως αὐξηθῆ. Ἐπεστήσαμεν ἐπανειλημμένως τὴν προσοχὴν της εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ τὴν προετρέψαμεν νὰ καταλήξῃ εἰς φιλικὸν συμβίβασμόν, τὸν ὅπειν ὁ Ἐργολάβος, ὑπείκων τῇ ἐπιμόνῳ πρωτροπῇ μας, ἵτο διατεθειμένος νὰ δεχθῇ. Οὕτε ή γνώμη ἡμῶν οὕτε καὶ αὐταὶ αἱ ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ἀναγνωρίζουσαι τὰ δικαιώματα τοῦ Ἐργολάβου, κατώρθωσαν νὰ ἐπιρεάσωσι τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς¹.

¹ Ὁ ύπὸ τοῦ Μηχανικοῦ συνιστώμενος συμβίβασμὸς ἐπῆλθεν ἐπὶ τέλους, διότι ὁ Ἐργολάβος, ἀποδεχόμενος τὴν ὑπουργικὴν ἀπόφασιν, ἀπήλαξε τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον τοῦ ἡμίσεως τῶν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων ἃς τοῦτο ὕφειλε νὰ καταβάλῃ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'

Γνωμοδότησις τῶν κ. κ. Πολυχρονιάδου,
Βότση, Φιλοπούλου καὶ Σωτηροπούλου, δικηγόρων
τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπὶ τῆς πληρωμῆς
τῶν 35 τοῖς % εἰς χρυσόν.

«Ἐπὶ τοῦ δευτέρου ζητήματος, ὃτοι : ἐὰν τὰ 35 τοῖς % τῆς δλικῆς ἀξίας τῶν ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τοῦ Ἐργολάθου ἔργων πρέπει νὰ πληρωθῶσιν αὐτῷ εἰς φράγκα χρυσᾶ, συμφώνως πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ συναλλαγματος, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς παραδόσεως τῶν ἐνταλμάτων, ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πραγματικῆς πληρωμῆς :

«Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ἄρθρον 28 τῆς πρώτης Συμβάσεως, τὸ ὅποιον δὲν μετεβλήθη ὑπὸ τῆς νέας ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, συνεφωνήθη, ὅπως ἡ πληρωμὴ τῶν 35 % ἐπὶ τῆς δλικῆς ἀξίας τῶν ἔργων γίνηται διὰ συναλλαγματικῶν ἐπὶ τινος Τραπέζης πρώτης τάξεως, πληρωτέων ἐν Παρισίοις ἢ ἐν Μασσαλίᾳ, τ. ε. εἰς χρυσόν. Ἐπειδὴ ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ τὰς ῥηθείσας συναλλαγματικὰς διὰ τῆς πραγματικῆς αὐτῶν ἀξίας εἰς χαρτονομίσματα, δριζομένης ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, δῆλως δὲ Ἐργολάθος δύναται, διὰ τοῦ μέσου τούτου, ν' ἀνευρίσκῃ ἐκάστοτε τὴν ὑφισταμένην διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἀξίας τοῦ χρυσοῦ φράγκου καὶ τῆς ἀξίας τῆς ἐν κυκλοφορίᾳ χαρτίνου δραχμῆς, ἢ νὰ προμηθεύηται δὲιος συναλλαγματικὰς ἀνευ ζημίας τινος : Ἐπειδὴ εἶναι προφανὲς ὅτι ὁ Ἐργολάθος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν πληρωμὴν τῶν 35 τοῖς % συμφώνως πρὸς τὴν πραγματικὴν τιμὴν τοῦ χρυσοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πραγματοποιήσεως τῆς πληρωμῆς, ὅπως δύναται, νὰ προμηθεύηται ἵσον ποσὸν εἰς συναλ-

λαγματικάς χωρίς νὰ ὑφίσταται ζημίαν τινα. Και εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἐργολάβος ἀπεδέξατο (ὑπὸ τὰς ῥητὰς ἐπιφυλαξεῖς τὰς ἀνωτέρω μνημονεύσεις) τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς παραδόθεντα ἐντάλματα, περιλαμβάνοντα τὴν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκεινην ἀξίαν τῶν ζητηθέντων ποσῶν πληρωτέων εἰς χρυσόν· ἀλλ’ ὅμως δὲν ἔπειται ἐκ τούτου, ὅτι ἡ ἀρχικὴ συμφωνία, σχετικῶς πρὸς τὴν εἰς χρυσὸν πληρωμήν, μετεβλήθη, καθόσον τὰ ἐντάλματα ταῦτα δὲν ἐπληρώθησαν ἀμέσως μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν καὶ ὁ Ἐργολάβος δὲν δύναται σῆμερον νὰ ἔχῃ, μὲ τὸ ποσὸν τῶν χαρτίνων δραχμῶν, τὸ δρισθὲν τότε, τόσα φράγκα χρυσᾶ ὅσα θὰ εἶχε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἔκεινην».

«Ἡ μετατροπὴ τοῦ χρυσοῦ φράγκου εἰς χαρτίνους δραχμάς, ἡ γινομένη χωρὶς νὰ ἐπακολουθήται ὑπὸ πραγματικῆς πληρωμῆς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραδόσεως τῶν ἐνταλμάτων, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἄλλως ἢ ὡς προσωρινὸς κανονισμὸς εἰς δραχμὰς τοῦ χρέους τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Ἐργολάβον».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ'

‘Αλληλογραφία του Εργολάθου μετὰ τῶν Ἀρχῶν.

‘Η Ἐργολαθία ἐν τῷ ὑπομνήματί της ἀναφέρει τὴν ἀλληλογραφίαν διὰ τῆς ὁποίας ὁ κ. Μανιάκης καθώρισε τὰς ἀπαιτήσεις του καὶ διεμαρτύρετο κατὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐναντίον τῶν παραβάσεων τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς. ‘Η ἐπανάληψις τῶν ἐγγράφων τούτων, θὰ συνέτεινε μὲν πολὺ εἰς τὴν κατανόσιν τῆς ὑποθέσεως, ἀλλὰ θὰ ὑπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς ἐκθέσεώς μας. ‘Ἐν τῇ ἀλληλογραφίᾳ ταύτῃ ἀνευρίσκει τις τὴν ὑπὸ μᾶλλον ζωηρὰν μορφὴν ἐπιβεβαίωσιν τῶν γεγονότων τῶν καθορισθέντων ὑπὸ τῶν προμνημονευθεισῶν ἐκθέσεων τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς.

‘Ἐνταῦθα θέλομεν ἀναφέρει ἀπλῶς περιλήψεις ἐπιστολῶν τινων τοῦ κ. Μανιάκη.

‘Ἐπιστολὴ τῆς 17 Ιουνίου 1891. — Πρόσκλησις πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ πραγματοποιήσῃ, κατὰ τὰς τελευταίας ὑποσχέσεις της, τὸ δάνειον, ὅπερ θέλει ἐπιτρέψει αὐτῇ ν’ ἀποφύγῃ πᾶσαν βραδύτητα πληρωμῆς. ‘Αντὶ ν’ ἀπαντήσῃ, ὅτι ὁ Ἐργολάθος ὔφειλε νὰ δανεισθῇ, ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαχε τὰς γνωστὰς ἀποφάσεις.

‘Ἐπιστολαὶ τῆς 14ης Αὐγούστου καὶ τῆς 17ης Οκτωβρίου 1892. — Συνεχίζων τὰς προγενεστέρας του αἰτήσεις, ὁ Ἐργολάθος ὑπενθυμίζει διὰ ζωηρῶν φράσεων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰς ὑποχρεώσεις της, ζητεῖ παρ’ αὐτῆς τὸ ὑπόλοιπον τῆς πληρωμῆς τῶν ἔργων, καὶ προσκαλεῖ αὐτὴν νὰ πραγματοποιήσῃ ταχέως τὸ δάνειον, ῥητῶς ἐπιφυλασσόμενος τῶν δικαιωμάτων του διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν ἐντὸς τῶν ώρισμένων προθεσμιῶν.

‘Ἐξώδικος κοινοποίησις τῆς 27ης Οκτωβρίου 1892. — Ο κ.

Μανιάκ κοινοποιεῖ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ὅτι ἡ τελικὴ ἀποπληρωμὴ ἔδει νὰ λάβῃ χώραν τὴν 13ην τοῦ παρελθόντος Ὁκτωβρίου· ὅτι εἶναι αὕτη κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον ύπεύθυνος διὰ τὴν μὴ πληρωμὴν, καθόσον, μὲ δῆλας τὰς προτροπὰς τῶν Μηχανικῶν της, τὰς προκλήσεις τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τὰς προσκλήσεις τῆς Ἐργολαβίας (ἰδίως διὰ τῶν ἐπιστολῶν τῆς 17ης Ἰουνίου 1891 καὶ τῆς 25ης Σεπτεμβρίου 1892), δὲν συνωμολόγησεν εἰσέτι τὸ δάνειον, τὸ ὄποιον, κατὰ τὸ ἥρθον 21 τῆς Συμβάσεως τοῦ 1888 ἔπρεπε νὰ ἔχῃ πραγματοποιήση ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὔγουστου 1891. Ἐν τῇ αὐτῇ κοινοποιήσει ζητεῖ ἡ Ἐργολαβία πᾶσαν ἀποζημίωσιν δι’ ἀπώλειαν κεφαλαίων καὶ τόκων, στέρησιν βεβιασμένην βιομηχανίας, συντήρησιν τοῦ μὴ χρησιμοποιουμένου ὑλικοῦ, καὶ συναλλαγματικὴν διαφοράν.

Τότε δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ ὅχι μόνον δὲν διαμαρτύρεται σύδε προσκαλεῖ τὸν κ. Μανιάκ νὰ δανεισθῇ αὐτὸς ἀντ’ αὐτῆς, ἀλλὰ ζητεῖ «παράτασιν τριῶν ἢ τεσσάρων μηνῶν».

Νέαι προσκλήσεις δι’ ἀλληλογραφίας τῶν 17 Μαρτίου, 3 Ἰουνίου, 8 Αὔγουστου, 11 Σεπτεμβρίου 1893, προσεκάλεσαν ὅχι τὰς διαμαρτυρίας τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ τούναντίον τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσει ἀναφερομένας ἀποφάσεις.

Ἐπιστολὴ τῆς 9ης Μαρτίου 1894. — Ἀπάντησις τοῦ κ. Μανιάκ εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς Ἐπιτροπῆς ύπὸ χρονολογίαν 11 Φεβρουαρίου:

«Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀλλως τε ἡρμήνευσε πάντοτε τὸ ἥρθον 21 τῆς Νέας Συμβάσεως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ’ ὃν καὶ ἡ Ἐργολαβία, καθόσον μέχρι τοῦδε ἡ ίδια ἐνησχολήθη, ἀνευ τῆς συνδρομῆς μου, εἰς πάσας τὰς ἀποπείρας διαπραγματεύσεων ὅπως κατορθώσῃ τὴν συνομολόγησιν τοῦ δανείου. Καὶ σήμερον ἀκόμη, μὲ ὅ,τι καὶ ἀν λέγῃ, ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν τὸ ἐρμηνεύει ἀλλως. Τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι, ἐσχάτως ἀκόμη ἥρχισε τὰς διαπραγματεύσεις ἐπὶ τίνος προτάσεως δανείου ἐκ 2,000,000 δραχμῶν, δὲν ἔξηκολούθησε δὲ ταύτας, διὰ μόνον τὸν λόγον, ὅτι ἐπεδύμει ν’ ἀναβιβάσῃ τὸ ποσὸν εἰς 3 ἢ 3 $\frac{1}{2}$ ἑκατομμύρια, ὅπως, μετὰ τὴν ἀποπληρωμὴν ἐμοῦ, δυνηθῇ νὰ προσῇ εἰς ἐκτέλεσιν ἔργων τινῶν, ἀτινα ἔχει ὑπ’ ὅψει. Τέλος, κ. Νομάρχα, ὑμεῖς, ὅστις, μετὰ τῶν κ. κ. Κ. Κελλενὲκ καὶ Δ. Ἰστρια, συνετάξατε τὴν νέαν Σύμβασιν τῆς 13ης Ἰουλίου 1888,

δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐλησμονήσατε, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν εἰχεῖς
ἐπέλθη καθάρα συνεννόησις ἀμφοτέρωθεν, ὅτι ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπὴ
ῶφειλε νὰ κάμη ἡ ἴδια τὸ δάνειον, χωρὶς νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἀνάμι-
ξιν. Φρονῶ πρὸς τούτοις ὅτι ὁφείλω νὰ σᾶς παρχηρήσω, ὅτι δὲν εἰ-
ναι ἀκριβές τὸ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔλαβε πάντα τὰ μέτρα καὶ ἔκαμε
πᾶν τὸ ἀναγκαῖον, ὅπως συνομολογήσῃ τὸ δάνειον καὶ μὲ πληρώσῃ
ὅνευ βραδύτητος. Τῷ ὅντι, διατί, μὴ λαμβάνουσα ὑπὸ ὅψει τὴν
πρόσκλησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ, δὲν συνωμολόγησε
τὸ δάνειον μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ
1891, ἢ δὲν ἀπεδέξατο τὰς προτάσεις, αἵτινες ἐγένοντο αὐτῇ ἀλ-
λαχόθεν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχήν; Διατί ἐπερίμενε νὰ παρέλθωσι
ὅνω ἢ τρεῖς μῆνες πρὶν ἢ ἀσχοληθῇ καὶ ἀφῆκε νὰ ἐπέλθῃ ἡ σοβα-
ρότης τῆς οἰκονομικῆς καὶ χρηματιστικῆς καταστάσεως;»

«Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν ἡ Αἰμενικὴ Ἐπιφοπὴ ἐφρόνει πράγματι, ὅτι ἐγὼ ὥφειλον νὰ κάμω τὸ δάνειον, κατὰ τὴν Σύμβασιν, τότε, κατὰ τὰς αὐτὰς Συμβάσεις, ὥφειλε νὰ μοὶ δηλώσῃ τοῦτο κατὰ τὸ 1891, ὅτε τὸ ταμεῖον της εἶχεν ἐξαντληθῆ, καὶ ὅχι μετά τρία ἔτη, σήμερον δηλ., δύοταν ἡ ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν ἐπελθοῦσα κρίσις ἔκλεισε τὰ ταμεῖα πασῶν τῶν Τοπεξῶν».

« Δὲν δύναται τις μετὰ σοθιρότητος νὰ ἴσχυρισθῇ ὅτι ἡ Ἐργολα-
βίχ ὄφειλει νὰ πραγματοποιήσῃ δάκειον πρωρισμένον εἰς πληρωμὴν
ὅχι μόνον τῶν ἴδιων αὐτῆς ἔργων ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ὑπὸ
ἄλλων Ἐργολάβων. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εἴχον συναινέσει, ὅχι μό-
νον νὰ ἐπιτρέψω εἰς τὴν Λιμενικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ διαθέσῃ τόσῳ ση-
μαντικὸν ποσόν, ἀλλὰ καὶ ν' ἀναλάβω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὸ δακει-
σθῶ δι' αὐτήν; Περιττὴ πᾶσα ἀπάντησις ». ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΕΛΛΑΣ

'Επιστολή κ. Μανιάκ της 18 Μαΐου 1894 πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν.

Κύριε ὎πουργέ.

«Διὰ τῆς ἀπὸ 6 παρελθόντος Μαρτίου ἐπιστολῆς μου, ἔλαβον τὴν τιμὴν νὰ ἔχθεσω Ὑμῖν, ὅτι μέχρι τῆς χρονολογίας ἔκείνης η Λιμε-

νικὴ Ἐπιτροπὴ Πατρῶν δὲν εἶχεν εἰσέτι κάμει ἀρχὴν ἐκτελέσεως τῆς ἀπὸ 22 παρελθόντος Ἰανουαρίου ἀποφάσεώς σας. Ἐγὼ ἐντούτοις, ὅπως προλάβω πᾶσαν ἀφορμὴν βραδύτητος, εἶχον δηλώσει, ὅτι ἀπεδεχόμην τὴν ἀπόφασιν ἑκείνην καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν, παρατιτούμενος οὕτω πασῶν τῶν ἀξιώσεων μου, ἃς ἡ Τμ. Ἐξεχότης εἶχεν ἀπορρίψει. Παρητούμην ιδίως τῶν ἡμερησίων ἀποζημιώσεων, ἃς αἱ Συμβάσεις μοὶ παρεῖχον τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσω ἐπὶ πλέον τῶν δύο ἃς ὥρισατε ὑμεῖς, ἐκφράζων ὁ ίδιος τὴν ιδέαν, ὅτι ἐκ πνεύματος συμβολικοῦ κινούμενος ἐγὼ δὲν θὰ ἐπέμενον εἰς τὴν ἔξασησιν τοῦ δικαιώματός μου ν' ἀπαιτήσω μεγαλήτερον ἀριθμόν. Ὡθησα μάλιστα ἔτι μακρότερον τὴν ὑποχώρησίν μου. Ἡ Ἐπιτροπὴ μὲ προσεκάλεσε εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τὴν 9ην Φεβρουαρίου καὶ ἐπέμεινε πολὺ, ὅπως ἐπιτύχῃ παρ' ἐμοῦ νέας θυσίας, κατὰ τὸ λέγειν αὐτῆς, θὰ ἐπέφερον ἀμεσον συμφωνίαν, ἐγὼ δὲ ἐδήλωσα ὅτι, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν συνεταίρων μου, θὰ ἐπειθόμην νὰ ὑπογράψω συμβολικοῦ, τοῦ δποίου οἱ κυριώτεροι ὅροι ὑπῆρξαν τὸ ἀντικείμενον κοινῆς ἀνάγκης».

«Ἀλλὰ συνεφωνήθη ὅτι, τοῦ σχεδίου τούτου τοῦ συμβιβασμοῦ μὴ μεταβάλλοντος ποσῶς τοὺς δρους τῆς ἀποφάσεως Τμῶν διὰ πᾶν τὸ ἀφορὸν εἰς τὸ παρελθόν, ἡ Ἐπιτροπὴ, χωρὶς ν' ἀναμείνῃ τὴν δριστικὴν συμφωνίαν (περὶ ἣς ἄλλως τε μὲ διαβεβίου, ὅτι θὰ ἐπήρχετο λίαν ταχέως), θὰ προέβχινεν ἀμέσως:

1ον) Εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ γενικοῦ λογαριασμοῦ τοῦ δριζομένου ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως Υμῶν τῆς 22ας Ἰανουαρίου.

2ον) Εἰς τὴν εἰς χεῖρας μου παράδοσιν τῶν ἐνταλμάτων τῶν ἀντιπροσωπεύοντων τὸ ποσόν, οὗτονος κατὰ τὸν λογαριασμὸν τοῦτον θὰ ἥμην εἰσέτι πιστωτής, καὶ διὰ τὸ δποίον δὲν εἶχον εἰσέτι ἐκδοθῆ ἐντάλματα.

Πράγματι δέ, καθὼς καὶ αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀνεγνώρισε, οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχεν, ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν δύο τούτων σημαντικῶν διατυπώσεων: τοῦ καταρτισμοῦ δηλ. τοῦ λογαριασμοῦ καὶ τῆς παραδόσεως τῶν ἐνταλμάτων.

«Κωλυόμενος νὰ ἔξακολουθήσω αὐτοπροσώπως τὰς αἰτήσεις μου, ἔνεκεν ἀσθενείας συσχρωτάτης, ἢτις μὲ καταδικάζει εἰς ἀπόλυτον ἀκινησίαν, δὲν ἐπαυσα ἐν τούτοις νὰ φροντίζω ὅπως ἀνανεοῦνται αὐ-

ται ἐπ' ὄνόματί μου ζωηρότατα. Οὕτω κατώρθωσα νὰ λάβω ἐπανειλημμένως τὴν διαβεβαίωσιν, ὅτι τὰ ἐντάλματα ἦσαν ἥδη ἔτοιμα καὶ θὰ μοὶ παρεδίδοντο ἀμέσως. Ὁλίγον βραδύτερον ἐγίνετο λόγος νὰ μοὶ παραδοθῇ μέρος μόνον τῶν ἐνταλμάτων τούτων. Πᾶσαι δῆμοις αὗται αἱ ὑποσχέσεις ἀπέβησαν μάταιαι. Οὔδεποτε μοὶ παρεδόθησαν οὔτε πάντα τὰ ἐντάλματα οὔτε μέρος αὐτῶν. Ἡ Ἐπιτροπή, ἡ ἀνηγγέλλετο πάντοτε συνεδρία διὰ τὴν ἐπαύριον, δὲν εὑρέθη, φαινεται, ποτὲ ἐν ἀπαρτίφ ὅπως ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Τέλος, ἀφοῦ ἀπωλέσαμεν καὶ δύω ἄλλους μῆνας, ἐξηγήθη εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους μου, ὅτι ἡ Ἐπιτροπή, ἀντὶ νὰ πρεσβεῖ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεών σας, εἶχε ζητήση τὴν γνώμην τριῶν δικηγόρων ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν αὕτη ἦτον ὑποχρεωμένη νὰ συμμορφωθῇ πρὸς ταύτας.

«Θέλετε ἀναγνωρίσει, κ. Ὑπουργέ, ἐκ πάντων τούτων τῶν γεγονότων, ὅτι ἡ Ἐπιτροπή, πιστὴ εἰς τὴν ἀμετάβλητον τακτικήν της, ἐξακολουθεῖ ν' ἀντιτάσσῃ κατά τε τῶν ἀποφάσεων Ὑμῶν καὶ τῶν προτροπῶν μους τὴν μᾶλλον ἀπόλυτον ἀδράνειαν.

«Καὶ οὕτως εἴμαι ύποχρεωμένος νὰ παρακαλέσω ἀπαξίᾳ ἐπὶ τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅπως λάβῃ τὰ κατάλληλα μέτρα, ἵνα μοὶ δοθῇ ἐπὶ τέλους δικαιοσύνη.

«Οσον ἀφορᾷ τὸ δάνειον, τὸ δόπιον ἡ Σύμβασις τοῦ 1888 ἐπιβάλλει καθαρώτατα εἰς βάρες τῆς ὀφειλέτιδος Ἐπιτροπῆς, ἐν τῇ προμηνυμονευθείσῃ ἀποφάσει σας, ἐζητήσατε, ὅπως ἡ Ἐπιτροπή σας γνωστοποιήσῃ τὴν χρονολογίαν, καθ' ἣν αὕτη, συμμορφουμένη πρὸς τὴν ἴδιαν αὐτῆς ἐρμηνείαν, εἶχεν εἰδοποιήσῃ τὴν Ἐργολαβίαν ἐγκαίρως, ὅτι ὕφειλεν αὐτὴν νὰ κάμη τὸ δάνειον. Ως πρὸς τοῦτο, σχειρόνον εἴμαι βέβαιος ὅτι, οὐδεμιᾶς προειδοποιήσεως γενομένης μοι, ἡ Ἐπιτροπή δὲν θέλει ποτὲ δυνηθῆ νὰ σας παράσχῃ τὴν δικαιολογίαν, ἢν παρ' αὐτῆς ἐζητήσατε, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ αὕτη μοὶ ἐδήλωσεν, ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 9 Φεβρουαρίου, ὅτι οὐδέποτε μὲ εἶχεν εἰδοποιήσει. Ἀναγνωρίζουσα δὲ τοῦτο ἀλλως τε, δὲν ἔκαμνεν ἄλλο ἢ νὰ πρετοικήσῃ τὴν δήλωσιν τοῦ Προέδρου της, τὴν γενομένην δι' ἐπισήμου ἐπιστολῆς τῆς 16ης παρελθόντος Φεβρουαρίου, ἐν τῇ δόπιοι λέγει ấητῶς, ὅτι ἡ Ἐπιτροπή δὲν ἡδυνήθη εἰσέτει νὰ συνομολογήσῃ δάνειον, ὅπως μὲ ἐξοφλήσῃ, καὶ ὅτι μὲ προσκαλεῖ, κατὰ συνέπειαν νὰ εὕρω ἐγὼ τὸ δάνειον. Τοῦτο ἀποδεικνύει ἐναργέστατα ὅτι ἡ Ἐπι-

τροπή, ἀντὶ ἐπὶ πλείστα ἔτη νὰ ἐπαναπαύηται εἰς ἐμέ, ως κατ' ἀρχὰς ἀπεπειράθη νὰ ὑποστηρίξῃ, δὲν ἔπαυσε τὰς διαπραγματεύσεις, ἐπὶ σκοπῷ συνομολογήσεως δάνειου, τοῦθ' ὅπερ εύρισκεται εἰς πλήρη ἀντίφασιν μὲ τὸν ἴσχυρισμόν της, ὅτι ἐγὼ ἥμην ὑπόχρεως νὰ συνομολογήσω τοῦτο. Συνάγεται ἀλλως τε ἐκ πλείστων ἐγγράφων καὶ ἴδιως ἐξ ἐπιστολῆς τῆς 21 Απριλίου 1894 πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἐλλάδος, ὅτι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην (τ. ε. μεταγενεστέρως τῆς γνώμης τῆς 16ης Φεβρουαρίου παρελθόντος, ἥτις ἀλλως καὶ ἀβάσιμος εἶναι καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει βραδέως ἐξηγήθη) ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξήτησεν ἀκόμη τότε νὰ συνομολογήσῃ δάνειον παρὰ τῇ Τραπέζῃ ταύτη».

Τύπογ. **MANIAK** πρεσβύτερος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ'

'Ανέκκλητον τῶν 'Υπουργικῶν ἀποφάσεων.

'Απόφασις τοῦ Συμβουλίου, τῆς 'Επικρατείας τῆς Γαλλίας τῆς 11 Ιανουαρίου 1895).

«Λαθόντες ὑπ' ὅψει τὴν ἀναφορὰν τῆς Ἐταιρίας τῶν σιδηροδρόμων «Παρισίων - Λυδίων - Μεσογείου», δι' ᾧς αἰτεῖται νὰ εὐαρεστηθῇ τὸ Συμβούλιον ν' ἀκυρώσῃ μίαν ἀπόφασιν τῆς 8 Ιουλίου 1891 :

«Ἐπειδὴ δι' ἀποφάσεως τῆς 26ης Μαρτίου 1890, δι' Ὅπουργὸς τῶν Δημοσίων ἔργων ὥρισε τὸ ποσὸν φρ. 8,419,602.80 ὡς ἐγγύησιν ἐπιβαλλομένην διὰ τὸ κύριον σιδηροδρομικὸν σύμπλεγμα τῆς Ἐταιρίας διὰ τὸ 1884. Ἐπειδή, δι' ἑτέρας ἀποφάσεως τῆς 8ης Ιουλίου 1891, ἐνεκα μεταβολῆς περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 16ου τῆς Συμβάσεως τῆς 26ης Μαΐου 1883, ἡτις κανονίζει τὴν κατάστασιν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, δι' εἰρημένος Ὅπουργὸς ὥρισε τὸ ποσὸν φρ. 18,970,246, ὡς ἐγγύησιν διὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1884. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἐταιρία ἴσχυριζεται, ὅτι, τῶν λογαριασμῶν τῆς χρήσεως ταύτης κανονισθέντων διὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς 26ης Μαρτίου 1890, κατὰ τοὺς τύπους τοῦ Διατάγματος τῆς 6ης Ιουνίου 1863, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταβληθῶσιν οὕτοι εἰκῇ ἐν περιπτώσει σφαλμάτων, παραλείψεων, πλαστότητος ἢ διπλῆς ἐγγραφῆς ».

«Ἐπειδὴ πράγματι συνάγεται ἐκ τοῦ περιεχομένου τῆς ἀποφάσεως τῆς 26ης Μαρτίου 1890, ὅτι οἱ λογαριασμοὶ τῆς χρήσεως 1884 ἐκανονίσθησαν ὄριστικῶς ὑπὸ τοῦ Ὅπουργοῦ, κατὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην καὶ ἀνευ ἐπιφυλάξεων, ἐπειδὴ αἱ γινόμεναι διορθώσεις, διὰ τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, δὲν ἀποτελοῦσιν ἐπανορθώσεις τοιαύτας, αἵτινες, κατὰ τὸ ἄρθρον 541 τοῦ Κώδικος τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἐπιτρέπουσι τὴν ἀναθεώρησιν τῶν εἰρημένων λογαριασμῶν.

Ἐπειδὴ, τούτων οὕτως ἔχόντων, δὲ Τρουργὸς τῶν Δημοσίων "Ἐργῶν δὲν ὥφειλεν αὐτοπροαιρέτως νὰ μεταβάλῃ τὸν προγενεστέρως γενόμενον κανονισμόν, ἡ δὲ ἐπανορθωτικὴ αὐτοῦ ἀπόφασις εἶναι ἀκυρωτέα· (ἀκυροῦται ἡ ἀπόφασις—τὸ Δημόσιον καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα)».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε'

'Αριθ. 16892.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (Διεύθυνσις Δημοσίων "Εργων").

Πρὸς τὸν κ. Νομάρχην Ἀχαΐας καὶ Ἡλιδος, ὡς Πρόεδρον
τῆς ἐπὶ τοῦ Λιμένος Πατρῶν Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

« Ἀνέγνωμεν ἐπισταμένως πάντα τὰ σχετικά, τὰ ἀφορῶντα τὰς
μεταξὺ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Πατρῶν καὶ τῆς Ἐργολαβίας τῆς
κατασκευῆς τοῦ Λιμένος ὑφισταμένας ἐκκρεμεῖς διαφοράς, ἵτοι τὰς
κατὰ καἱρούς ὑποθήλησας πράξεις τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν
ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς συνομολογήσεως τοῦ δανείου γνωμοδότησιν
τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, καὶ τὰς μέχρι σήμερον ἐκδοθεῖσαι ἀποφά-
σεις τοῦ Ὑπουργείου. Ἐθεσανίσαμεν καὶ ἐσυζητήσαμεν πάντα ταῦτα
μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐργολαβίας εἰς ἐπανειλημμένας συνε-
δριάσεις, καθ' ἃς προσεπαθήσαμεν ὅπως πείσωμεν αὐτούς, ν' ἀποδε-
χθῶσι συμβιβαστικὴν λύσιν τῶν διαφορῶν, τὴν δοπίαν ἡμεῖς θεωροῦ-
μεν μᾶλλον συμφέρουσαν εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον ἀπὸ πάσης τοιαύ-
της διὰ δικαστικῆς ἢ διὰ δικαστικῆς δίδου ἐπιτευχθησομένης ».

« Οὔτοι θεωροῦντες, ὅτι τὸ ἔρθρον 21 τῆς νεωτέρας συμβάσεως
ἀπόλλαξε τὴν Ἐργολαβίαν τῆς διὰ τοῦ ἔρθρου 41 τῆς ἀρχικῆς Συμ-
βάσεως ἐπιβαλλομένης αὐτῇ ὑποχρεώσεως τῆς συνάψεως τοῦ δανείου,
τὴν τοιαύτην δὲ ἐρμηνείαν στηρίξαντες ἴδιως εἰς τὸ ὅτι, καίτοι ἡ Λι-
μενικὴ Ἐπιτροπὴ δι' ἐπανειλημμένων διαταγῶν τοῦ Ὑπουργείου ἀπὸ
τοῦ ἔτους 1891 εἶχε προσκληθῆ νὰ προσθῇ εἰς τὴν συνομολογησιν τοῦ
ἀναγκαίου δανείου καὶ εἶχον ὑποδειχθῆ αὐτῇ αἱ ἐπιζήμιοι ἐκ τῆς βρα-
δύτητος τῆς συνομολογήσεως διὰ τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον συνέπειαι,
ἐν τούτοις οὐδέποτε προσεκάλεσε τὴν Ἐργολαβίαν νὰ συνάψῃ τὸ δά-

νειον, ἐπέμενον ἀξιούντες νὰ πληρωθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποφάσεων τοῦ 'Ὑπουργείου καὶ ἀνεβίβαζον τὸ ὄφειλόμενον αὐτοῖς ποσὸν τῇ 31ῃ Ἰουλίου ε. ε. εἰς δραχ. 2,185,000».

«Ἐσχάτως ὅμως, πρὸ τῆς ἐπιμονῆς ἡμῶν καὶ τῆς δηλώσεως, ὅτι ἀμετάτρεπτον ἀπόφασιν ἔχομεν νὰ παραπέμψωμεν τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὰ Δικαστήρια, ἐφάνησαν διατεθειμένοι νὰ περιορίσωσι τὰς ἀπαιτήσεις των, καὶ ἦδη δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδεχθῶσι δραχμὰς 1,600,000, πρὸς ἔξοφλησιν πάσης ἀπαιτήσεως, ποσὸν δηλαδὴ μὴ ὑπερβαῖνον μὲν κατὰ πολὺ τὸ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μηχανικῶν δρισθέν, σύτινος τὴν πληρωμὴν ἀπεδέχθη ἡ Λιμενικὴ Ἐπιτροπή, τούναντίον δὲ ὑπολειπόμενον σημαντικὰ τοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποφάσεων τοῦ 'Ὑπουργείου ὑπολογισθέντος».

«Πρὸς ὅμως ἔλθωμεν εἰς τὴν δριστικὴν μετ' αὐτοῦ συνεννόσιν, ἐπιθυμοῦμεν ν' ἀκούσωμεν καὶ τὴν γνώμην τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς, ἣν παρακαλοῦμεν ἵνα προσκαλέσητε τὸ ταχύτερον. Ἐλπίζομεν δέ, ὅτι αὕτη, λαμβάνουσα ὑπ' ὅψει, ὅτι ἐὰν ἡ ὑπόθεσις λάβῃ τὴν δικαστικὴν δόδον, ἀδηλον μὲν τὸ ἀποτέλεσμα, ἐν ᾧ ὅμως περιστάσει ἡ δίκη ἀποβῆ κατ' αὐτῆς θὰ ὑποχρεωθῇ εἰς τὴν πληρωμὴν ὑπερόγκου τοσοῦ, πάντως ὅμως μέχρι τῆς περατώσεως τῆς δίκης δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἔκτεινεσθῇ οὐδὲν ἔργον ἐν τῷ λιμένι, ἐν ᾧ ἡ ἐκσκαφὴ αὐτοῦ ἐπείγει τὰ μέγιστα, πρὸς δὲ ὅτι ἡ Ἐργολαβία δικαιοῦται, κατὰ τὰς προγενεστέρας ἀποφάσεις τοῦ 'Ὑπουργείου, νὰ λάβῃ ποσὸν κατὰ πολὺ ἀνώτερον τῶν δρ. 1,600,000, θὰ παύσῃ ἐμμένουσα εἰς τὴν γνώμην ἣν μέχρι τοῦδε ἡκολεύθησε καὶ θ' ἀποδέχθῃ τὴν προτεινομένην συμβιβαστικὴν λύσιν, ὡς τὴν μᾶλλον συμφέρουσαν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν εἰς τὸ Λιμενικὸν Ταμεῖον».

'Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὁκτωβρίου 1896.

(Ὑπογ.) **Κ. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Σ'

Ἐντάλματα διὰ τὰς λόγω ἐγγυήσεως κρατήσεις.

Οτε, τὴν 24ην Μαρτίου 1893, ἡ Ἐπιτροπὴ παρέδωκε διὰ τελευταίαν φορὰν ἐντάλματα, ἡ λόγω ἐγγυήσεως κράτησις τῶν 200,000 δραχ. δὲν ἦτον ἀπαιτητή. Κατέστη τοιαύτη μόνον μετὰ τὴν ὁριστικὴν παραλαβὴν τῶν ἔργων (23ην Ἰουλίου 1894), διετάχθη δὲ ἡ ἀπόδοσις αὐτῆς δι' ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τῆς 29ης ἐπομένου Σεπτεμβρίου. Ἀμεσος συνέπεια τῆς ἀποφάσεως ταῦτης ἔπρεπε νὰ εἴναι ἀπλούστατα ἡ πληρωμὴ τῶν δραχ. 200,000, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τούλαχιστον ἡ παράδοσις τῶν συμπληρωτικῶν ἐνταλμάτων διὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν ἐπηκόημένον διὰ τῶν τόκων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἤδύνατο νὰ πληρώσῃ ὡς μὴ πραγματοποιήσασα τὸ δάνειον αὐτῆς. Συνεπῶς, ἔνεκα τῆς νέας ταύτης βραδύτητος, θὰ ὑφίστατο νέαν ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν, προστιθεμένην εἰς ἕκείνας ἃς δὲ Ὑπουργὸς προγενεστέρως εἶχεν ἀποφασίσει. Τὸ τοιοῦτον τόσον καλῶς ἤννόσεν ἡ Ἐπιτροπὴ, φάστε, διὰ τῆς ἀλληλογραφίας της ὑπὸ χρονολογίαν 14 Νοεμβρίου 1894, προσεφέρθη εἰς τὴν Ἐργολαβίαν νὰ τῇ παραδώσῃ τὰ ἐντάλματα τῶν 200,000 δρ. ὅχι ὅμως ἀνευ ὅρων, ὅπως ἦτον ὑποχρεωμένη νὰ πράξῃ, ἀλλὰ τούναντίον «ὑπὸ τὸν δρον ὅτι ἡ Ἐργολαβία δὲν θὰ ἥγειρεν ἀξιωσίν τινα (ἀβάσιμον ἄλλως τε) ὡς προς ἄλλας συμπληρωτικὰς ἀποζημιώσεις ἢ ὑποχρεώσεις τοῦ Διμενικοῦ Ταμείου, ἐκτὸς τοῦ συμπεφωνημένου τόκου, ἐν περιπτώσει καθ' ἓν, δι' οἰανδήποτε αἰτίαν, τὰ ἐντάλματα ταῦτα δὲν ἥθελον πληρωθῆ ἐγκαίρως».

Τίνα λόγον θὰ εἶχεν ἡ ἀπαίτησις αὕτη παραιτήσεως ἀπὸ νέας ἀποζημιώσεως, ἐὰν πράγματι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐφρόνει ὅτι δὲ Ἐργολαβίος δὲν εἶχε δικαίωμα ἐπὶ τῶν προηγουμένως ἀπαιτηθεισῶν ἀποζημιώσεων καὶ, κατὰ μείζονα λόγον, ἐπὶ «ἄλλων συμπληρωτικῶν ἀποζη-

μιώσεων ;» 'Ἐν τούτοις δὲ Ἐργολάβος ὥθησε τὸ συνδιαιλλακτικὸν πνεῦμα μέχρι τοῦ νότιον ἀπαντήση τὴν 14ην Νοεμβρίου τὰ ἔξης :

«Ἄν καὶ τὰ ἐντάλματα ταῦτα ἔπρεπε νὰ μοὶ παραδιθῶσιν ἄνευ δρῶν, καθόσον ἔξεπλήρωσα πάσας τὰς ὑποχρεώσεις μου, καὶ χωρὶς νὰ θέξω τὸ ζήτημα, ἢν ἡ ἀξίωσις, ἀπὸ τῆς ὁποίας μοὶ ζητεῖτε νὰ παραιτηθῶ, εἶναι, ὡς ίσχυρίζεσθε, ἀβάσιμος, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς δηλώσω ὅτι, πράγματι συμβιβαστικῶς καὶ φιλικῶς, συναινῶ, νὰ μὴ ζητήσω εἰδικὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν σχετικὴν πρὸς τὴν λόγῳ ἔγγυήσεως κράτησιν, βραδύτητα . . . ».

Προσκληθεῖσα δὲ ἔξωδίκου προσκλήσεως τὴν 24ην Νοεμβρίου 1894, ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν, διὰ τῆς ἀπὸ 13 ιδίου ἐπιστολῆς της, διθεῖσαν ὑπόσχεσίν της, ἔμεινεν ἀδρανής, ὡς συνήθως, καὶ δὲ Ἐργολάβος ἤναγκασθη νὰ γράψῃ αὐτῇ τὴν 27ην Δεκεμβρίου τὰ ἀκόλουθα :

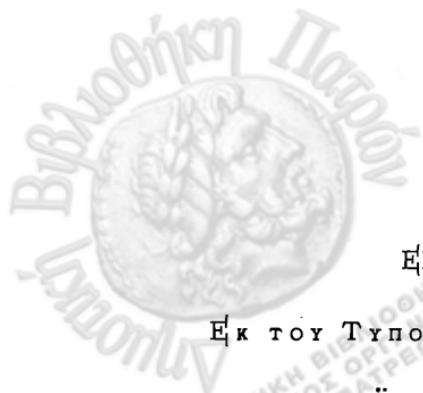
«Ἐπειδὴ ἡ πρόσκλησις αὕτη ἔμεινεν ἄνευ ἀποτελέσματος, δηλοῦμεν ὑμῖν σήμερον ὅτι, μὴ ἐκπληρώσαντες τὸν ὑφ' ὑμῶν τεθέντα δρόν τὴν 13ην Νοεμβρίου, ὡς ἀντιστάθμισμα παραιτήσεως γενομένης ἀποδεκτῆς παρ' ὑμῶν τὴν ἐπομένην, ἐματαιώσατε τὴν παραιτησιν ταύτην. Κατὰ συνέπειαν θεωροῦμεν ὅτι ἐπανεκτήσαμεν πληρέστατα τὰ δικαιώματά μας σχετικῶς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς παρ' ὑμῶν ἐπιγενομένης βραδύτητος διὰ τὴν νέαν πληρωμὴν 200,000 δραχ. ἀπαιτητῶν ἀπὸ τῆς 23ης παρελθόντος Ἰουλίου ».

Πλέον τῶν δύο ἑτῶν παρῆλθον ἀπὸ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἦτις εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ πληρώσῃ ἄνευ δρῶν, ἦτις προσεφέρθη νὰ δώσῃ ἐντάλματα ὑπὸ δρόν ἀμέσως γενόμενον ἀποδεκτόν, καίτοι αὐθαίρετον ὅντα, δὲν ἔξεπλήρωσεν οὔτε τὴν ἐκ τῆς Συμβάσεως ὑποχρέωσίν της, οὔτε τὴν δι' ἀλληλογραφίας ἀναληφθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς τοιαύτην.

Καὶ διὰ τὸ γεγονός τοῦτο, ὡς καὶ διὰ τόσα ἄλλα, περιττὸν εἶναι πᾶν σχόλιον.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Εκ του Τυπογραφείου της Εστίας

Κ. ΜΑΪΣΝΕΡ ΚΑΙ Ν. ΚΑΡΓΑΔΟΥΡΗ

1897 — 1519

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΑΤΡΙΔΑ

Βιβλιοθήκη
Οργανισμός
Πατρέων

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

'Εν Αθήναις ἐν τοῦ Τυπογραφείου τῆς Εστίας 1897 — 1519.

